Mtiririko wa Makala :

"Kuyafurahisha Mamcho ya Wale wenye Kuvizia katika Kila Mahali"

Makala ya Pili :

"...basi waueni (piganeni na) washirikina popote muwakutapo, na wakamateni mateka, na wazungukeni na wavizieni katika kila njia" (At-Tawbah : 05)

HUKM YA KIISLAM KUHUSU RUHUSA YA

OPERESHENI ZA KUJITOA MHANGA

Kujiua, au Shahadah?

Kulingana na kitabu cha Shahīd, Al-Hāfidh, Mujāhid, Shaykh **Yūsuf ibn Sālih Al-'Uyayrī** (Rahimahullāh)

Mwanzo kabisa kilitafsiriwa na **'Azzām Publications**

Kimerekebishwa, kupitiwa, kuwekwa rejea, na kufafanuliwa zaidi na **At-Tibyān Publications** kwa kutumia kitabu kiitwacho "Al-Isābah Fī Talab Ash-Shahādah" Cha Shaykh **Abū Qutaybah Ash-Shāmī** (Hafidhahullāh)

Mfasiri : English ~ Kiswahili >>>> **Abu Aasim**

Utangulizi

Hakika Himd zote ni za Allāh, Rabb na Ar-Razzaq wa Walimwengu, Yule anayetuambia kwamba :

"Na kama Allah Asingaliwazuia watu, baadhi yao kwa wengine, kwa yakini ardhi ingaliharibika." 1

Rahmah na Amani zimwendee Imām wa Uongofu, bwana wa Mitume, aliyesema :

"Naapa kwa [Allāh] Yule ambaye Nafsi yangu imo mkononi mwake! Hakika, napenda (natamani) niuliwe katika njia ya Allāh, kisha nihuishwe, kisha niuliwe [tena], kisha nihuishwe, kisha niuliwe!"2

Na yeye aliyesema,

"Fanyeni matendo (tendeni), na kila mtu atasahilishiwa katika yale aloumbiwa (alokadiriwa)."3

Allāh ameamrisha (faradhisha) Jihād kwa ajili ya (kuhifadhi) utukufu wa Ummah, akifahamu kuwa ni chukizo (karaha) kwetu. Kwani Allāh anatufahamisha :

"Mmelazimishwa (Waislam) kupigana vita (Jihād) ingawa mwaichukia; na huenda mchukie kitu nacho ni heri kwenu, na huenda mpende kitu nacho ni shari kwenu. Na Allāh Anajua, lakini ninyi hamjui." 4

Watu, zama hizi wameipa mgongo (wameiacha) nembo hii kubwa ya Uislām, na wakayapondokea maisha haya duni ya dunia, wayapendayo, wakidhani kwamba kheri iko katika wakipendacho, na kushindwa kutambua kuwa kheri iko katika aloyaamrisha Allāh.

Allāh ametufadhilisha (ametubariki) sisi hapa Chechnya, kwa kutuwezesha kupambana na kufr - inayowakilishwa na Jeshi la Urusi, na tunamuomba Allāh atuthibitishe na atusaidie. Tunamhimidi Allāh pia kwa kutuwezesha kupata Ushindi juu ya maadui. Baadhi yetu wameshatimiza ahadi yao (wamekufa Shuhadā') na baadhi yetu bado tunasubiri.

1 Al-Baqarah: 251

2 Imesimuliwa kwa lafdh ifananayo katika Al-Bukhārī (36, 2797, 7226), Muslim (1876). Imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (1266, 1354), na Sahīh Al-Jāmi' (1491, 7075). Na Al-Wādi'ī amesema ni Hasan katika Al-Jāmi' As-Sahīh (2/319, 3/171, 6/269), na As-Sahīh Al-Musnad (1053). Hāfidh Ibn 'Abdil-Barr (RahimahuLlāh) ameisahihisha katika At-Tamhīd (18/340)."

3 Pia imesimuliwa kwa lafdh ifananayo. Rejea katika Al-Bukhārī (4949, 7551), Muslim (2647, 2649). Al-Albānī ameisahihisha katika As-Silsilah As-Sahīhah (898), na Sahīh Al-Jāmi' (1074). Al-Wādi'ī amesema ni Hasan katika Al-Jāmi' As-Sahīh (1/275, 6/238, 6/341) na As-Sahīh Al-Musnad (336). Hāfidh Ibn 'Abdil-Barr ameisahihisha katika At-Tamhīd (7/6).

4 Al-Baqarah: 216

Hakika, Allāh ametimiza ahadi yake juu yetu, na ametupatia 'Izzah kupitia Jihād, baada ya kuwa katika udhalili (unyonge). Ndugu zetu walouawa (Shuhadā') wameandika, kwa damu yao – InShā'Allāh, historia tunayoweza kujivunia, na damu yao imemwagwa na inatiririka kwa ajili ya Lā Ilāha Illā Allāh – tujuavyo, hivi ndivyo walikuwa, na Allāh ajua zaidi. Kwa ajili ya Allāh, mikono na miguu (viungo) vya ndugu zetu vinakatwa vipande-vipande, na kwa ajili ya Allāh, vichwa vyao vinatapakaa (kuzagaa). Lakini, mhanga wao unatutamanisha na kutupa hamu nasi kupata Shahādah – Ili kesho, tuweze kukutana na Vipenzi vyetu, Muhammad na Maswahabah zake. Na ni furaha na raha iliyoje! Kwa mwenye kukutana na Rabb wake, na akamkuta yuko radhi naye, na kwamba punde tu atafufuliwa pamoja na Anbiyā', Siddīqīn, Shuhadā', na watu Wema. Nao ni marafiki bora walioje!

Na tunaapa kwa Allāh, kila mmoja wetu sisi ni kama mtu ambaye haachi kurudia-rudia ndani ya nafsi yake kauli ya 'Umayr ibn Al-Hamām Al-Ansārī, alipokuwa na yakini kuwa Jannah ilikuwa nyuma ya Badr, na akasema :

"Kama nitabaki hai muda wa kutosha kula tende (zangu) hizi - basi bila shaka, yatakuwa ni maisha marefu sana!"5

Na isingalikuwa kwamba tunahofia wasije Waislam wakawa wanyonge (wakahuzunika), basi sisi sote tungalishindana kufanya lile alilofanya Ibn Al-Hammām – kwani hakika, tunatamani sana kukutana na Vipenzi. Hivyo, tunamuomba Allāh atuongoze, na atuthibitishe katika Manhaj yao, hadi tutakapokutana Naye.

Na katika yale waloyaandika Wapiganaji nguli (mashujaa) wa Chechnya, katika vita vikali vilivyowatisha na kuwaogofya Warusi – ni zile operesheni Istish-had, ambapo wale wazifanyazo, huzitoa mhanga Nafsi (Arwāh) zao, na hulipia gharama upesi-upesi, ili waweze kupata tuzo (zawadi), mara tu baada ya kusababisha taharuki, nafsi kudunda, na khofu katika nyoyo za Makuffār - wakitamani (kutaraji) Makazi ya Juu, na haraka wanakamilisha biashara yao, ili kwamba waweze kuipata na kuifikia zawadi (tuzo) ya Yule Asiyekhalifu miadi Yake, Yule Al-Karīm wa walio wakarim, Ar-Rahmān wa wenye Rahmah.

5 Anakusudia Hadīth iliyosimuliwa na Muslim katika Sahīh yake, kwamba siku ya Badr, Mjumbe wa Allāh alisema : "Simameni mwende katika (Mabustani) Jannah, ambayo upana wake ni Mbingu na Ardh!"

'Umayr ibn Al-Hamām akauliza, "Ewe Mjumbe wa Allāh: Upana wake ni Mbingu na Ardh?" Mjumbe wa Allāh akajibu, "Ndiyo." Kisha 'Umayr akasema "Bakhin, Bakhin!" Mjumbe wa Allah (SwallaLlāhu 'Alayhi wa Sallam) akamuuliza, "Ni jambo gani linakufanya useme Bakhin Bakhin?" 'Umayr akajibu, " Wallāh, hapana jambo, Ewe Mjumbe wa Allāh! Isipokuwa kwamba nataraji kuwa miongoni mwa watu wake!" Mjumbe wa Allāh akasema "Bila shaka, nawe utakuwa miongoni mwao." Basi, akachukua tende zake na akaanza kula. Na akasema : "Kama nitabaki hai muda wa kutosha kula tende (zangu) hizi - basi bila shaka, yatakuwa ni maisha marefu sana!" Akazitupa tende alizokuwa nazo na akapigana na maadui, mpaka alipouawa (Shahīd). Imesimuliwa na Muslim (1901), na imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (1312)

Ummah umekuwa ukisikia, katika historia yote, kuhusu wanaume wanaojitoa mhanga maisha yao kwa ajili ya Dīn, lakini hawafahamu kuhusu wanawake wafanyao hivyo. Mwanamke kijana ambae - InShā’Allāh - ni Shahīdah, Hawwā’ Barayev, ni mmoja wa wanawake wachache ambaye jina lake litahifadhiwa daima katika historia. Bila shaka, ameonyesha mfano bora kwa kujitoa kwake mhanga.

Warusi nao pia, sasa wasubiri umauti kutoka katika kila pembe, na nyoyo zao zitajawa na hofu kisawa-sawa kutokana na matukio ya wanawake kama yeye. Mwenye chuki (wivu) afe kwa chuki zake! Kila mwenye kubweteka tu (muoga) afukie kichwa chake mavumbini! Amefanya jambo walilofanya wanaume wachache. Kila mwenye kuiunga mkono Haqq, ni lazima ajiandae kutoa mithili ya alichokitoa (mwanamke huyu). Ummah unafurahi kwamba mfano bora kama huu umetokea ndani yetu. Tuna hakika kuwa ummah wenye watu kama yeye kamwe hautaweza - Bi-Idhn Allāh - kukosa Khayr.

Hata hivyo, tulipokuwa tukifurahia dada yetu kujitoa mhanga, na tulikuwa bado tunamuombea Maghfirah na Rahmah kwa Allāh, tulipata taarifa (E-Mail) iliyofunika (kuondoa) furaha yetu. Haikutoka kwa adui wala hasidi, lakini ilitoka kwa watu wachache ambao tunadhani walitaka kutushauri vizuri. Hata hivyo, walikosea, na wakamtuhumu Mujāhidah mkubwa, Hawwā’ Barayev, kwamba amejiua, na kusema kuwa haikuwa sawa yeye kufanya hivyo. Waliona wala haikufaa kwetu sisi kulitaja tukio lake katika tovuti yetu, ati badala yake tungemkemea. Ili kutetea madai yao, wakataja hoja (dalili) ambazo walielewa vibaya.

Katika makala haya, tutabainisha kuwa Hawwā’ Barayev - na hali kadhalika ‘Abdur-Rahmān Ash-Shīshānī, Qādhī Mawlādī, Khātim, nduguye ‘Ali, ‘Abdul-Malik pamoja na wengine - wako, In Shā' Allāh, katika Bustani za Milele (Jannah), katika miili ya ndege wa Kijani, wakiwa katika matundu ya dhahabu zining'iniazo katika 'Arsh ya Allāh. Hivi ndivyo tuwachukuliavyo wao, lakini hatumtukuzi yeyote mbele ya Allāh.

Kabla hatujarejea katika ufafanuzi wa kina juu ya Hukm ya Operesheni Istish-had ni vema tukahudhurisha kwanza jibu fupi la moja kwa moja :

Kwanza kabisa : Kama haujui, kwa nini usiulize? Si sawa (haifai) mtu ambaye hajui hukm (fulani) kutoa kauli za Jumla kuwatuhumu makosa watu wengine. Lau wale walotukosoa wangechunguza jambo hili kwanza, wangefahamu kuwa jambo hili - mbaya zaidi - 'Ulamā' wamekhitilafiana, kiasi kwamba hatuwezi kukosolewa (kushtumiwa) hatujafuata madh-hab sahihi.

Pili : Tunawaomba ndugu zetu wapendwa, wanaotafuta Haqq, wasitukosoe kwa lolote pasipo (kukosoa kwa) kuhudhurisha Fatāwā za Wanachuoni, na (hasa) ufahamu wa Salafusw-Swālih.

Tatu : Kaka zetu na Dada zetu wapendwa! Si kila operesheni Istish-had inafaa (ni halali), wala si kila operesheni Istish-had haifai (haram). Lakini hukm inatofautiana kadiri ya vigezo, mathalani hali ya adui, hali ya vita, mazingira mazuri ya mwenye kujitoa mhanga, na namna ya operesheni yenyewe. Ndiyo maana, mtu hawezi toa hukm juu ya operesheni hizo bila kufahamu mazingira yenyewe, na hili linapatikaniwa kutoka kwa Mujāhidīn, na si (kutoka kwa) Makuffār. Basi, vipi ututuhumu Jahl sisi hali hujui hali (mazingira) yetu, achilia mbali taarifa mahususi za operesheni yenyewe?6

Na mwisho, tunamuomba Allāh (Ta'ālā) awawezeshe Mujāhidīn kufuata yale Ayapendayo na Anayoyaridhia, na atupe sisi - katika mwisho wetu - Shahādah katika njia Yake, baada ya kuwaua maadaui zake wengi.

“Hakika miadi yao ni asubuhi. Je, asubuhi siyo karibu tu?”7

6 Shaykh Abū Qutaybah Ash-Shāmī anasema : “Ni wajib juu ya ndugu (zetu), Mujāhidīn, kujipanga na kuwa na malengo katika matukio ya aina hii – kama kuilipua Nafsi – katika operesheni za aina mbali mbali, na kulenga vile vituo vya kijeshi ambavyo vinaweza kuwa na idadi kubwa ya maadui – na vile vile kulenga majengo kama vile Mabunge ya Kipagani, yanayohalalisha Sheria za kutungwa na binadamu zenye kupingana na Allāh; na mashambulio mengine yatakayowatisha (kuwaogofya) Tawāghīt muda mrefu hata baada ya operesheni – lakini (operesheni hizi za kujitoa mhanga zisifanywe) ikiwa haiwezekani kuwashambulia wao, isipokuwa kwa njia hiyo. Na ni wajib kwa ndugu (yetu), kutojilipua kwa ajili ya kuua adui mmoja au wawili tu, ambao wangeweza kuuawa kwa kutumia risasi kadhaa, zisizofika hata 60. Hii ni kwa sababu, ndugu yetu ni Lulu yenye thamani, na aina hii ya ndugu (walio tayari kuzitoa nafsi zao kwa ajili ya (kupata) Radhi za Allāh) ni wachache – hivyo ni wajib kunufaika nao kwa kuwatumia katika operesheni kubwa na za kuumiza (kwa Makuffār)”

7 Hūd: 81

Maana ya Operesheni Istish-had na Athari yake kwa Maadui.

Istish-had au operesheni za kujitoa mhanga ni zile ambazo hufanywa na mtu mmoja ama zaidi, dhidi ya maadui wanaowazidi wao kwa idadi (wingi) na silaha, wakifahamu kabisa kwamba operesheni hizo kwa kiasi kikubwa huenda zitapelekea kifo (mauti).

Aina inayotumika sana siku hizi ni mtu mwenyewe kuvaa milipuko, gari, au sanduku (begi), na kisha kuzamia kwenye mkusanyiko wa maadui, au katika zana/vyombo vyao muhimu, na kuji/lipua mahali nyeti ili kusababisha hasara kubwa katika safu ya maadui, kwa kutumia vizuri nafasi ya kujipenyeza na kuwashtukiza. Kwa kawaida, mfanyaji wa operesheni mara nyingi huwa wa mwanzo kufa.

Mbinu nyingine ni Mujāhid mwenye Silaha kuzamia katika kambi za maadui, au eneo la mkusanyiko, na kuwafyatulia (kuwapiga) risasi kwa karibu, bila maandalizi ya mpango wowote wa kukimbia, wala bila kuweka uwezekano wa kukimbia (kwa ajili ya kujinusuru). Lengo ni kuwaua maadui wengi kadiri iwezekanavyo, hali akijua kuwa hakika kuna uwezekano mkubwa atauliwa pia.8

Jina ‘Kujilipua’ linavyotumiwa na baadhi ya watu, ni makosa na si sahihi; na kiukweli jina hili lilichaguliwa na Mayahudi kuwavunja moyo ndugu zetu wasifanye kazi hizo. Ni tofauti kubwa ilioje baina ya mashariki na magharibi?! Mtu anayejiua kwa sababu ya huzuni yake, kukosa subira na udhaifu au kukosa Īmān, amepewa makemeo ya Moto wa Jahannam, na amepata laana za Allāh. Lakini yule anayejitoa mhanga mwenyewe, haifanyi operesheni isipokuwa kutokana na Īmān madhubuti na Ikhlāsw, na kuupa Uislam ushindi, kwa kuyatoa mhanga maisha yake kunyanyua juu Neno la Allāh!

Lakini kuhusu athari ya operesheni hizi kwa maadui, tumeona kupitia uzoefu wetu kwamba hakuna mbinu nyingine inayotisha sana katika nyoyo zao, na inayovunja nguvu yao kama hii. Katika hili, wanaanza kuwa waoga na wanaacha kuchangamana na watu, kuwanyanyasa, kuwatesa, na kuwapora. Kadhalika wamekuwa wakishughulika na kujaribu kuweka wazi operesheni hizo kabla hazijatokea, jambo ambalo limewafanya wasijishughulishe na mambo mengine. Himd zote ni za Allāh. Mipango / njama zao nyingi za karibu kutokea ziliharibiwa, na zaidi, Putin alitoa lawama nzito dhidi ya mawaziri wa mambo ya ndani na ulinzi, akiwatwika wao jukumu, na kutishia kuvunja (kutengua) wizara hizo mbili. Vikosi vile ambavyo havijishughulishi na kujaribu kuvunja operesheni Istish-had, wanashughulika na kuondoa mizoga ya Warusi, kuwaganga majeruhi, na kupanga mipango na sera wakiwa chini ya vifusi. Yote haya ni katika hali ya kuwatia adabu.

8 Aina nyingine ya operesheni Istish-had – iliyotajwa ndani ya kitabu “Martyrdom Operations: The Highest Peak of Martyrdom (Operesheni Istish-had : Kilele cha Juu kabisa cha Istish-had)” – ni, “au anaenda mwenyewe, bila kuvaa mililipuko yoyote, ili kulishambulia eneo la maadui lenye vilipuzi (vifaa vya kulipuka) vingi; na haiwezekani kuiharibu isipokuwa yeye azilipue zana hizo (kwa kupiga risasi, n.k), akiwa katikati yake (na hivyo, kuuawa). Na kuna aina nyingi za operesheni Istish-had, ambazo hatuwezi kuzihesabu na kuzitaja hapa. Hivyo anayejitoa mhanga mwenyewe – akitumia milipuko, au moto (kama ilivyo katika hadithi ya Watu wa Mahandaki - As'haab Al-Ukhdud), au njia yoyote nyingine – hukm ni ile ile na lengo ni lile lile (kuliweka juu Neno la Allāh, na kuinufaisha Dīn, na kusababisha madhara na taharuki dhidi ya maadui wa Waislam) – sababu za kifo ziko nyingi, lakini kifo siku zote ni kile kile.”

Katika ngazi ya Rasilimali Vitu (Mali) operesheni hizi huwatia hasara kubwa maadui, na sisi hutugharimu kidogo sana. Gharama ya zana (vifaa) ni ndogo mno kulinganisha na Shambulio; kwa hakika milipuko na magari yaliyochukuliwa kama ngawira, kwamba tuliyarejesha kwa Warusi kwa njia yetu maalum! Shambulio la binadamu ni uhai wa mtu mmoja, ambaye bila shaka ni Shahīd na Shujaa ambaye katangulia katika Bustani za Milele, InShā'Allāh. Lakini kwa maadui, hasara yao ni kubwa; baada ya operesheni ya mwisho, walikufa zaidi ya 1,600 na majeruhi, na mkusanyiko mkubwa wa majeshi ya Urusi nchini Chechnya uliharibiwa kabisa.

Yote haya yalifanikishwa kwa juhudi za mashujaa wanne tu. Tunaamini kwamba Warusi hawatabaki muda mrefu katika ardh yetu, kutokana na kuendelea kwa operesheni hizo. Aidha wataogopa mikusanyiko, ambapo hapo itakuwa ni rahisi kuwashambulia, au watajumuika (kukusanyika) pamoja ili kuzuia mashambulizi, ambapo operesheni Istish-had zitatosha - In Shā' Allāh - kuwasambaratisha. Kama wanataka kuyaweza mambo, watahitaji zaidi wanajeshi 300,000 katika kila mji, na hili halina utani. Mtu anaweza kuona jinsi gani operesheni nchini Palestina zilivyoleta mashaka (uoga na wasi wasi), na zilikuwa ni sababu kubwa ya kuwafanya Mayahudi wawape Wapalestina uhuru wao (wa kujitawala), wakitaraji kwamba kwa njia hiyo wataweza kuwamiliki (kuwatawala) kirahisi. Nchini Chechnya, uharibifu ni mkubwa zaidi ukilinganisha na operesheni kama hizo zinazotekelezwa nchini Palestina, ukitazama ngome ya Warusi ni ya gharama ndogo (ni dhaifu, chache) ukilinganisha na ile inayomilikiwa na Mayahudi.

USHAHIDI WA JAMBO HILI

Kabla ya kuingia katika hukm kuhusu operesheni hizi, na kutaja Aqwāl za 'Ulamā' kuhusu operesheni hizi, na kuyaweka sawa baadhi mambo yenye kufahamika vibaya - ni vema tukahudhurisha baadhi ya Dalili (ushahidi) za Ki-Shari'ah, na kisha zitafuatiwa na mjadala (ufafanuzi) na utendaji wake. Hatutachambua Sanad ya kila Hadith moja moja; tutachukulia tu kwamba yatosha kuwa misingi ya dalili ni kwenye Al-Bukhārī na Muslim, na hivyo riwaya yoyote nje ya vitabu hivi viwili, inatiliwa nguvu na hadithi hizo.

Moja:

"Hakika Allāh Amenunua kwa waumini nafsi zao na mali zao ili wapate Jannah. Wanapigana katika njia ya Allāh kwa hiyo wanaua na wanauawa. Hii ndiyo ahadi iliyolazimu juu Yake katika Taurati na Injili na Qur'an. Na ni nani aitekelezaye zaidi ahadi yake kuliko Allāh? Basi furahini kwa biashara yenu mliyofanya naye. Na huo ndio ufaulu mkuu." 9

Hivyo Ayah hii ni msingi wa biashara (makubaliano) baina ya Mujāhid na Rabb wake. Kwa hiyo, katika tukio lolote ambalo Mujāhid analipia gharama ili apate faida (afanikishe biashara yake), inajuzu, labda ipatikane dalili ya moja kwa moja kukataza jambo hilo.

Mbili:

"Makundi mangapi madogo yameyashinda makundi makubwa kwa idhini ya Allāh! Na Allāh Yu pamoja na wafanyao subira."10

9 At-Tawbah: 111. (9/111).

10 Al-Baqarah: 249

Ayah hii inaonyesha kuwa kipimo cha nguvu na uwezo katika Sharī'ah kimsingi hakihusiani na vitu, vipimo vya kidunia.

Tatu:

"Na yuko miongoni mwa watu auzaye nafsi yake kwa kutaka radhi ya Allāh ; na Allāh ni Mpole kwa waja (wake)."11

Imām Ibn Abī Hātim anahadithia katika Tafsīr yake ya Ayah hii, kwamba Ibn 'Abbās (RadhiyaLlaahu 'Anhumaa) amesema kuhusu Ayah hii, "Hii inamaanisha kwamba, walijiuza wenyewe kwa Allāh, kwa kupigana Jihād katika Njia Yake, kusimamisha Haqq Yake (ya Tawhīd) – mpaka wakafa katika hilo."12

Imām Ibn Kathīr anasema, "Jumhur ya 'Ulamā' wa Tafsīr, inazingatia kwamba Ayah hii iliteremshwa ikimkusudia kila Mujāhid katika njia ya Allāh… na pindi Hishām ibn 'Āmir (RadhiyaLlaahu 'Anhu) alipojitosa katika safu ya maadui, baadhi ya watu walikanusha (walikataa) kitendo hiki. Hivyo 'Umar ibn Al-Khattāb na Abū Hurayrah (RadhiyaLlaahu 'Anhum) pamoja na wengine wakawarudi wao, na wakasoma Ayah hii."13

Imām Al-Qurtubī anasema, "Hasan Al-Basrī amesema: Je, wafahamu Ayah hii iliteremshwa kuhusu nani? Iliteremshwa ikimlenga Muislam mwenye kukutana na kāfir, na akamwambia, 'Sema, Lā Ilāha Illā Allāh, na ukiitamka, basi wewe na Mali yako itasalimika kwangu," na kāfir akakataa kuitamka, basi Muislam akasema, "Kwa hakika, naapa kwa Allāh, hakika nitajiuza mwenyewe kwa Allāh," – hivyo (akatoka) akasonga mbele, na akapigana, mpaka akauawa."14

Kwa mujibu wa ufafanuzi (maelezo) ya Maswahabah (RadhiyaLlaahu 'Anhum) kuhusu Ayah hii, kama tunavyobainisha hapo chini, mwenye "Kujiuza Mwenyewe" kwa ajili ya Allāh hazingatiwi kuwa amejiua - hata kama atazamia (atajitosa) mwenyewe katikati ya wapiganaji wakali alfu moja wa Jeshi la Maadui, (tena) hata bila kuvaa ngao, na akauawa.

Nne:

Katika Hadīth iliyo katika Sahīh Muslim, yenye tukio la Kijana Mdogo na Mfalme katika simulizi ya As-haab Al-Ukhduwd iliyotajwa ndani ya Sūrah Al-Burūj. "… Kijana akaletwa na akaambiwa, "Kufuru (kanusha) Dini yako," lakini akakataa. Hivyo [Mfalme] akamsukumiza katika kundi la watu (watesi) wake na akawaambia, "Mpelekeni katika mlima fulani, na mpande naye mpaka kileleni. Akiikana Dini yake [mwacheni], lakini asipofanya hivyo mtupeni [kutoka juu ya mlima mpaka chini]."

Basi wakamchukua na wakapanda naye mlimani. Akasema, "Ee Allāh! Niokoe dhidi yao kwa njia yoyote uipendayo," [hapo] kisha mlima ukaanza kutikisika (kwa mtetemo) na wote wakaanguka chini [Ila kijana]. Kisha akarudi kwa mfale akitembea, na mfalme akamwambia,"Wenzako wamefanya nini?" Akasema, "Allāh ameninusuru dhidi yao." Hivyo [mfalme] akamsukumia (tena) katika kundi la watu (watesi) wake na akasema, "Mbebeni katika boti (mashua) ndefu mwende naye (mpaka) katikati ya bahari, Akiikana Dini yake [mwacheni], lakini asipofanya hivyo, basi mtupeni [baharini]."

11 Al-Baqarah: 207

12 Rejea Tafsīr Ibn Abī Hātim (1/43).

13 Rejea Tafsīr Ibn Kathīr (1/216); na Musannaf Ibn Abī Shaybah (5/303, 322), na Sunan Al-Bayhaqī (9/46).

14 Rejea Tafsīr Al-Qurtubī ya Ayah hii.

Wakamchukua, na akasema, “Ee Allāh, ninisuru dhidi yao kwa njia yoyote uipendayo,” [hapo] boti ikapinduka (ikazama) na wakafa-maji (Ila kijana). Kisha [Kijana] akarudi kwa mfalme akitembea, na mfalme akamwambia, “Wamefanya nini wenzako?” Akajibu, “Allāh ameninusuru dhidi yao.” Kisha akamwambia mfalme, “Hautaweza kuniua mpaka utakapofanya nisemayo!” [Mfalme] akasema, “Ni nini hicho?” Akajibu, “[Unatakiwa] wakusanye watu wote katika uwanja mmoja na unifunge katika (shina la) mti. Kisha chukua mshale katika ghala yangu (ya mshale), na uweke katikati ya upinde, na useme, ‘Kwa jina la Allāh, Rabb wa kijana,’ kisha nirushie [mshale]. Ukifanya hivyo, uta[weza]niua.”

Basi [mfalme] akawakusanya watu wote katika uwanja mmoja na akamfunga (kijana) katika (shina la) mti. Kisha akachukua mshale kutoka kwenye ghala yake (kijana), akauweka mshale katikati ya upinde, akasema, “Kwa jina la Allāh, Rabb wa Kijana ,” na akaurusha mshale. Mshale ukampiga katika paji lake la uso. [Kijana] akauweka mkono wake katika paji lake la uso na kisha akafariki. Hivyo watu wakasema, “Tumemwamini Rabb wa kijana! Tumemwamini Rabb wa kijana! Tumemwamini Rabb wa kijana!” Kisha mfalme akaambiwa, “Unaona ulichokihofia? Wallāh! Kimetokea ulichokiogopa!

Watu wamemwamini [Rabb wa kijana].” Hivyo [mfalme] akaamrisha [yachimbwe] mahandaki katika njia-panda zote za barabara. Yalipokwisha kuchimbwa, yakawashwa moto na [mfalme] akasema, “Yeyote ambaye hataikana (hataikufuru), basi mvurumisheni humo [motoni], au waambie wajirushe wenyewe humo (motoni).” Hivyo hivi ndivyo ilivyotokea, mpaka mwanamke alipokuja amebeba mtoto, na akasita (akahofu) kujirusha motoni, mtoto akamwambia mamaye “Ewe mama (yangu)! Kuwa na subira, kwani uko katika Haqq!"“15

Katika Hadīth hii, Kijana aliamuru mwenyewe kuuliwa kama mhanga kwa maslahi na manufaa ya Dīn, na hii inaonyesha kuwa tendo hilo no halali, na halizingatiwi kuwa ni kujiua. Zingatia kwamba hakupata Wahy wa kufanya kitendo hicho, na kwamba hakujua kabla matokeo ya kitendo chake – lakini, Sharī’ah yetu ilitukuza na kuridhia hadithi hii.

Tano:

Imām Ahmad amesimulia katika Musnad yake[16], kutoka kwa Ibn ‘Abbās (RadhiyaLlaahu 'Anhumaa) , kwamba Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema : “Usiku wa Mi'raj nilinusa harufu nzuri (sana), nikamuuliza Jibrīl kuhusu harufu hiyo. Akasema ilikuwa ni harufu ya msusi wa binti yake Fir'awn, na wanawe (watoto wa msusi). Nikamuuliza, ‘Alifanya nini (mwanamke huyo)?’ Akasema, ‘Siku moja alikuwa akimchana nywele bintiye Fir'awn na kitana chake kikamdondoka mkononi, na akasema, “BismiLlāh.” Binti akauliza, “Unamaanisha baba yangu?” Akasema, “Hapana, Rabb wangu na Rabb wa baba yako ni Allāh.” Yule binti akasema, “Je, nimweleze baba yangu?” Akasema, “Ndiyo.” Alipomwambia, akamwita (msusi) na akamuuliza “Una Rabb asiyekuwa mimi?”

15 Imenukuliwa na Muslim katika Kitabu cha Uchaji-Allah na Yenye Kulainisha Nyoyo (130), na hii no lafdh yake. Pia imenukuliwa na Ahmad (6/17), Al-Tirmidhī katika kitabu cha Tafsir (Ufafanuzi) #340, na Al-Nasā’ī, pia katika Kitabu cha Tafsir, kama inavyoonekana katika Tuhfat Al-Ashrāf (4/199). Kwa Hadīth yote, na ufafanuzi wake, rejea katika kitabu cha At-Tibyān Publications kiitwacho, “The People of the Ditch”.

16 Rejea katika Al-Musnad (1/310), na riwaya kama hiyo iko katika Ibn Mājah (4030)

Akasema, “Rabb wangu na Rabb wako ni Allāh.” Fir'awn akaamuru tanuru la shaba lichemshwe, na akaamuru watupwe humo mama huyo na watoto wake. Akasema (mama huyo) “Naweza kuomba jambo moja?” Fir'awn akajibu, “Jambo gani?” Akasema, “Napenda uikusanye mifupa yangu na ya wanangu katika kitambaa (nguo) kimoja na utuzike.” Akasema, “Hiyo ni haki yako juu yetu.” Watoto wake wakatupwa motoni mbele ya macho yake, mmoja mmoja mpaka walipofikia kwa mtoto wa mwisho wa kiume ambaye alikuwa ananyonyeshwa. Akaonekana kusita, lakini mwanawe akamwambia, “Ewe mama (yangu)! Songa (jitupe)! Kwani adhabu ya hapa duniani ni ndogo kuliko ya Aakhirah!” Basi akajitupa humo mwenyewe.”17

Na katika Hadīth hii, Allāh alimjaalia mtoto mchanga akaongea, kama alivyokuwa mtotoo mchanga katika simulizi iliyotangulia ya As-haab Al-Ukhduwd - akimwambia mama (yake) ajitupe motoni, jambo linaloonyesha fadhila (ubora) wa kitendo hiki. Na kama ingalikuwa haifai mtu kuitoa mhanga Nafsi yake kwa ajili ya Dīn, basi Sharī'ah yetu isingalitukuza na kuridhia kitendo hiki. Na kuongea kwa mtoto huyu mchanga si kitu isipokuwa ni ishara ya ajabu, yenye kuonyesha fadhila (ubora) wa tendo hilo la mhanga.

Sita :

Imepokewa na Aslam Abī ‘Imrān, kwamba walipokuwa wakipigana na Jeshi lenye nguvu la Warumi, mtu mmoja katika Jeshi la Waislam alishambulia safu za Warumi mpaka akapenya katika safu zao, na akawa katikati yao. Watu wakagomba, wakisema, “SubhānAllāh! Amejitupa mwenyewe katika maangamivu!” Hapo, Abū Ayyūb Al-Ansārī (RadhiyaLlaahu 'Anhu) akasimama, na akasema, “Enyi watu! Mnaifasiri hivi (kimakosa) Ayah hii, lakini iliteremshwa kutuhusu sisi, Ansār, Allāh alipoupa heshima ('Izzah) Uislām, na wafuasi wake wakawa wengi, hapo baadhi yetu wakaambizana kwa siri … “Mali yetu imepungua, na Allāh ameshaupa Uislām 'Izzah na watu wake (Waislam) wamekuwa wengi, basi hebu tukaeni katikati (tujishughulisheni) ya mali yetu na tuzifidishe zilizopungua.” Hapo, Allāh akamteremshia Mjumbe wake,

“Na toeni katika njia ya Allah, wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo...” 18

… akikanusha tuliyoyasema. Hivyo, maangamivu yalikuwa katika kukaa na mali zetu na kuzilimbikiza (kuzifanya nyingi), na kuacha vita (Jihad).” Abū Ayyūb hakuacha kupigana, hadi (alipouawa na) kuzikwa huko Constantine.”19

Al-Bayhaqī ameijumuisha hadithi hii, pamoja na zingine ndani ya Sunan yake katika Sura iitwayo, “Ruhusa ya Watu au mtu kupigana peke yake katika ardh ya maadui” hapo akainukuu hadithi hii kama dalili juu ya kujuzu / ruhusa ya kusonga (kuzama) kundini, hata kama kuna uwezekano mkubwa kwamba watamuua.

17 Imām Ahmad Shākir (RahimahuLlaah) ameisahihisha katika Tahqīq ya Al-Musnad (4/295, # 2,822).

18 Al-Baqarah: 195

19 Rejea katika Abū Dāwūd (3/27) na ameisimulia At-Tirmithī (4/280) na akaisahihisha; na Al-Albānī ameisahihisha katika As-Silsilah As-Sahīhah (13), na Sahīh At-Targhīb (1388). Pia tazama katika Al-Jāmi’ As-Sahīh ya Al-Wādi'ī (3/200, 4/126, 357, 381, 5/422, 423, 482), na As-Sahīh Al-Musnad (140, 327). Vile vile riwaya kama hiyo imesimuliwa na Ibn Hazm katika Al-Muhallā (7/294); na Ibn Hajar katika Al-Isābah (3/122). Pia tazama Fat’h Al-Bārī (8/33-34).

Katika Hadīth hii, Abū Ayyūb ameelezea kuwa Ayah hii [Al-Baqarah: 195] haihusiani na mtu anayejitosa na kuzama mwenyewe katika safu za maadui, hata kama huenda ikaonekana kwa watu kuwa amejitupa mwenyewe katika maangamivu. Maswahaba waliridhia na kukubali ufafanuzi wake huu kimya-kimya [pasipo kupinga].

Saba:

Mu'ādh ibn 'Afra' alimuuliza Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) "Ni kitu gani humfanya Allāh atabasamu kwa mja wake?" Akajibu, "Mja anayezama mwenyewe ndani ya maadui bila kuwa na ngao." Kisha Mu'ādh akaivua ngao yao na akapigana mpaka alipouawa.20

Hadīth hii, na ile inayoifuatia hii, ni dalili (uthibitisho) ya wazi juu ya fadhila ya operesheni za Jihād ambapo inaaminika kuwa kuna uwezekano mkubwa sana mtu kufa - na inaonyesha kuwa Jihād ina sheria/kanuni maalum zinazo ruhusu jambo ambalo kwa kawaida huwa ni haramu.

Na imepokewa kutoka kwa Anas ibn Mālik (RadhiyaLlaahu 'Anhu) mtu mmoja aliuliza, "Ewe Mjumbe wa Allāh! Nikizamia na nikajipenyeza katika safu za mushrikīn, na nikapigana nao mpaka nikauawa – nitaenda Jannah?" Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akajibu, "Ndiyo." Basi, mtu huyo akazama katika safu za mushrikīn, na akapigana, mpaka alipouawa.21

Pia imesimuliwa kwamba, siku ya Uhud, 'Umar ibn Al-Khattāb alimwambia kaka yake, Zayd ibn Al-Khattāb, "Ewe ndugu yangu! Chukua ngao yangu!" Zayd akajibu, "(Nami) Nataka Shahādah kama wewe (utakavyo)!" Basi wote wakaiacha (nyuma) ngao.22

Nane :

Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema, "Shuhadā' bora ni wale wapiganao safu ya mwanzo vitani, hawageuzi nyuso zao (kuzielekeza upande wowote), mpaka wanauawa. Hao ndio ambao wataruka katika vyumba vya juu kabisa katika Jannah; na Rabb anatabasamu juu yao, na Rabb akitabasamu juu ya mja katika dunia hii – basi hakuna hisabu kwake." 23

20 Rejea katika Musannaf Ibn Abī Shaybah (5/338). Na katika riwaya nyingine, "Pindi watu walipokutana kupigana siku ya Badr, 'Awf ibn Al-Hārith aliuliza 'Ewe Mjumbe Allāh! Ni nini humfanya Allāh atabasamu kwa mja wake?' Akajibu, "Kwamba Anamuona mja wake anazama mwenyewe vitani bila kuwa na ngao yoyote." Hivyo 'Awf ibn Al-Hārith akaivua ngao yake na akasonga mbele na akapigana, mpaka alipouawa Shahīd." Imesimuliwa katika Nayl Al-Awtār (7/212) ya Ash-Shawkānī, na Al-Isābah (3/42) ya Ibn Hajar.

21 Imesimuliwa na Al-Hākim. Rejea katika Nayl Al-Awtār (7/212) ya Imām Ash-Shawkānī.

22 Imesimuliwa na At-Tabarānī, na Al-Haythamī ameisimuliwa ndani ya Sura "Kutafuta Shahādah"- katika Mujma' Az-Zawā'id. Na Al-Haythamī amesema, "Imesimuliwa na At-Tabarānī, na wasimulizi wake ni wakweli." Pia rejea katika Al-Istī'āb ya Ibn 'Abdil-Barr.

23 Rejea katika Kitāb Al-Jihād cha Ibn Al-Mubārak (1/85). Na imesimuliwa kwa lafdh hiyo na Imām Ahmad, Abū Ya'lā, At-Tabarānī, na Sa'īd ibn Mansūr. Imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh Al Jāmi' (1107), na vile vile katika As-Silsilah As-Sahīhah (2558).

Tisa:

Ahmad amesimulia katika Musnad yake kutoka kwa Ibn Mas'ūd kwamba Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema, "Rabb wetu huwastaajabu watu wawili: mtu anayenyanyuka kitandani kwake … kwenda kwenye Swalah (kuswali)… na mtu anayevamia (kupigana) katika njia ya Allāh, na watu wake (wenzake) wakashindwa na akatambua yanayomsubiri yeye kwa ajili ya kushindwa na yanayomsubiri yeye kwa ajili ya kurudi (vitani aendelee kupigana) - lakini akarudi (vitani) mpaka damu yake ikamwagwa. Allāh husema, "Mtazameni Mja Wangu! Amerudi (vitani) akitumaini na kuogopa yale yaliyopo kwangu, mpaka damu yake ilipomwagwa."24

Ibn An-Nuhās (RahimahuLlaah) amesema, "Hata kama kusingekuwako Hadīth nyingine Sahīh kuhusu mada hii, isipokuwa hii (tu) - ingalitutosha sisi kama dalili ya fadhila za kujitosa (kuzamia katika safu za maadui)."25

Kumi :

Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), amesema "Watu wa aina tatu wanapendwa na Allāh…" na miongoni mwao alitajwa, "Mtu mwenye kukutana na Jeshi la maadui, akawaelekezea (akawasimamishia) koo lake (yaani akapigana nao uso kwa uso na akiwaelekea wao (bila kurudi nyuma), mpaka anapouawa, au watu wake wakafanywa washindi"26

Na katika riwaya nyigi, Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema:

"Watu watatu wanapendwa na Allāh (Ta'ālā), na hutabasamu juu yao, na huwafurahia: Mtu ambaye, pindi kundi (lake) linapoachwa wazi (linaposhindwa), hupigana mwenyewe nyuma yao (yaani wanaporudi nyuma kwa visigino vyao) kwa ajili ya Allāh – akauawa au Allāh akamsaidia (akamnusuru) na akamtosheleza. Na Allāh anasema, "Mtazame Mja wangu! Namna alivyosubiri mwenyewe (peke yake) kwa ajili yangu!?"27

24 Rejea katika Al-Musnad (6/22, # 3,949) yenye Tahqīq ya Imām Ahmad Shākir, aliposema, "Isnad yake ni Sahīh." Al-Haythamī amesema katika Mujma' Az-Zawā'id (2/255), "Ahmad na Abū Ya'lā wameisimulia, kama alivyofanya At-Tabarānī katika Al-Kabīr, na Isnad yake ni Hasan. Abū Dāwūd ameisimulia kwa ufupi (2/326). Al-Albānī amesema katika Mishkāt Al-Masābīh (1207), "Aidha ni Hasan au Sahīh." Pia katika Subul As-Salām ya As-San'ānī (4/1348-1349).

25 Rejea katika Mashāri' Al-Ashwāq Ilā Masāri' Al-'Ush'shāq (1/532).

26 Rejea katika Kitāb Al-Jihād (1/84) cha Ibn Al-Mubārak; Imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh Al-Jāmi' (3074).

27 Imesimuliwa na At-Tabarānī katika Al-Kabīr; na Al-Haythamī amesema "Wasimulizi wake ni Thiqqah" katika Mujma' Az-Zawā'id (2/255); Imesahihishwa na Al-Albānī katika As-Silsilah As-Sahīhah (3478), na amesema ni Hasan katika Sahīh At-Targhīb (629). Shaykh Abū Qutaybah Ash-Shāmī anasema, "Wakati baadhi ya Mujāhidūn nchini Afghānistān walipolazimika kurudi nyuma ili kujipanga, wakiwa katika vita vikali karibu na mji wa Jalālabād, baada ya Warusi kuanzisha mauaji mabaya katika eneo hilo, wakitumia mizinga mingi – ndugu yetu, Shaqīq Ibrāhīm Al-Madanī, alibaki nyuma peke yake (hakukimbia), ili kuwaondoa Warusi, wakati ndugu wengine walirudi nyuma kutokana na kupigwa mabomu kwa wingi; akapigana nao kwa kutumia mortar, mpaka alipouawa – Allāh amrehemu. Lilikuja Kombora na likalipuka karibu yake; hakuonekana kabisa, na hakuna kaburi lenye mwili wake. Tunamuomba Allāh amrehemu."

Na katika riwaya nyingine, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema, “Watatu wanapendwa na Allāh…” na miongoni mwao ni “… mtu aliyekuwa katika kikosi cha Jeshi na akakutana na adui, na wakashindwa, lakini yeye akawakabili kwa kifua chake mpaka akauawa au akashinda.”28

Kumi na Moja:

Imesimuliwa kutoka kwa Abū Hurayrah, kwamba Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema, “Miongoni mwa watu bora, ni mtu anayeshikilia kamba za farasi wake katika njia ya Allāh, akipepea nyuma ya mgongo wake; kila anaposikia wito (kwa ajili ya vita) ama kuwaendea maadui - anakwenda kwa hamu, akitaka kufa na kuuawa…”29

28 Imesimuliwa na Ibn Abī Shaybah katika Musannaf (5/289), na At-Tirmidhī amesema ni Sahīh (2491, 2492); An-Nasā'ī (1597, 2523), na Ahmad katika Musnad yake; Hali kadhalika At-Tabarānī katika Al-Kabīr ikiwa na Sanad nzuri (Hasan); Al-Hākim pia ameisimulia, na amesema ni Sahīh. Al-Albānī amesema katika Mishkāt Al-Masābīh (1864) kwamba sanad yake ni dhaifu, lakini kuna riwaya kama hiyo ambazo ni madhubuti na ni Sahih.

Pia, katika Hadīth nyingine kama hiyo, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema kuwa Allāh anawapenda watu wa sampuli tatu , na anawachukia watu wa sampuli tatu. Swahabah mmoja akauliza, “Ni watu gani hawa watatu ambao Allāh anawapenda?” Mtume akajibu, “Mtu anayeshambulia (kupigana) katika njia ya Allāh, akiwa mwenyewe Subira, na kutaraji (Rahmah ya Allāh), akapigana mpaka akauawa. Na utamkuta mtu huyu ameandikwa katika kitabu cha Allāh.” Kisha akasoma Ayah, “Kwa yakini Allah Huwapenda wale wanaopigana katika njia Yake safusafu kana kwamba wao ni jengo lililojengwa kwa risasi.” [As-Saff: 4].” Imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (2569).

Hii inaonyesha wazi kwamba kutafuta kuuawa na kutafuta Shahādah kwa hamu, ni vitendo halali na vizuri.

29 Rejea katika Muslim (1889). Imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (1226, 2736), na Sahīh Al-Jāmi' (5915). Hadīth kamili inaishia na, “Na mtu aliye juu ya kilele cha mlima au chini katika bonde refu, anasimamisha Salāt, anatoa Zakāt, na anamwabudu Rabb wake mpaka akafikwa na mauti. Watu hawaoni kitu kutoka kwake ila Kheri (tu).” Na katika riwaya zingine, “akitaka kufa au kuawa…”. Na katika Musnad ya Abū 'Awānah (5/59), “Wanadamu watafikiwa na zama, ambapo mbora wao atakuwa ni mtu mwenye kushikilia lijamu ya farasi wake katika njia ya Allāh, pindi asikiapo wito (wa kwenda Jihad), hupanda mgogoni mwake, na kutafuta kifo kwa hamu.”

Lakini pia kwenye Hadīth nyingine, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) aliuliza, “Je, nisikujulisheni mwanadamu bora kwa cheo?” Maswahabah wakajibu, “(Bali) Ndiyo!” Hivyo akasema, “Mtu mwenye kushikilia (lijamu ya) kichwa cha farasi wake katika njia ya Allāh, mpaka akafa au akauawa.” Al-Albānī ameiSahīhisha katika As-Silsilah As-Sahīhah (255), na Sahīh At-Targhīb (1298, 2737). Na miongoni mwa wale tunaotaraji kwamba Allāh atawajumuisha pamoja na walotajwa katika Hadīth hii, ni wale masimba kumi na tisa , wale ndugu zetu mashujaa, wanaokwenda mbio na farasi wao, kwa hamu wakitaka kufa na kuuawa katika njia ya Allāh. Tunamuomba Allāh awape makazi ya juu kabisa katika Jannah, pamoja na walio Vipenzi, na awarehem.

Kumi na mbili :

Amesimulia Anas ibn Mālik (RadhiyaLlaahu 'Anhu) , kwamba siku ya Badr, Mjumbe wa Allāh alisema: “Simameni (mwende) katika Mabustani (ya Jannah), ambayo upana wake ni mbingu na ardh!” ‘Umayr ibn Al-Hamām akasema, “Ewe Mjumbe wa Allāh: Upana wa mabustani (ya Jannah ni) kama wa mbingu na ardh?” Mjumbe wa Allāh akajibu, “Ndiyo.” Kisha ‘Umayr akasema, “Bakhin, Bakhin!”

Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akamuuliza, “Ni jambo gani linakufanya useme Bakhin Bakhin?” ‘Umayr akajibu, “ Wa-Allāh, hapana jambo, Ewe Mjumbe wa Allāh! Isipokuwa kwamba nataraji kuwa miongoni mwa watu wake!” Mjumbe wa Allāh akasema “Bila shaka, nawe utakuwa miongoni mwao.” Basi, akachukua tende zake na akaanza kula. Na akasema : “Kama nitabaki hai muda wa kutosha kula tende (zangu) hizi - basi bila shaka, yatakuwa ni maisha marefu sana.” Akazitupa tende alizokuwa nazo na akapigana na maadui, mpaka alipouawa (Shahiyd).30

Kutokana na Hadīth hii, tunaweza kuona kwamba baada ya Swahabah huyu kusikia kuhusu mabustani (ya Jannah) na akayatafakari, hakuweza kujiweka mbali nayo kutokana na hamu ya kuwa miongoni mwa watu wake – hivyo aliondoka peke yake kwenda kupigana, akikusudia kuuawa. Na Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) hakupinga kitendo hiki. Badala yake, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) alihimiza hili, aliposema, “Simameni (mwende) katika Mabustani (ya Jannah), ambayo upana wake ni mbingu na ardh!”31

Kumi na tatu:

Na imesimuliwa kutoka kwa Anas ibn Mālik (RadhiyaLlaahu 'Anhu) kwamba amesema: “Ammi yangu Anas ibn Nadhar hakuwepo vitani siku ya Badr, hivyo akasema: ‘Ewe Mjumbe wa Allāh! Sikuwepo katika vita vya kwanza ulivyopigana na Mushrikin. Nikijaaliwa kushuhudia vita (nyingine) dhidi ya Mushrikin, basi hakika Allāh ataona nitakachokifanya.’ Ilipofika siku ya (vita vya) Uhud, Waislam walikutana na maadui, hapo akasema: ‘Ee Allāh! Naomba msamaha kutoka na walichokifanya watu hawa (yaani maswahabah wenzake), na nakutangazia Wewe (kuwa nimejitenga) Baraa' na walichokifanya watu hawa (yaani Mushrikin).’ Kisha akasonga mbele na akakutana na Sa’d ibn Mu’ādh, akasema: ‘Ewe Sa’d ibn Mu’ādh! (Mabustani ya) Jannah, Naapa kwa Rabb wa An-Nadhar… (Nanusa) nasikia harufu yake kutoka nyuma ya mlima Uhud!’

30 Imesimuliwa na Muslim (1901), na imesahihishwa na Al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (1312). An-Nawawī (RahimahuLlaah) amesema katika Sharh yake ya Hadīth hii, “(Hadithi hii) Inaruhusu mtu kujipenyeza na kuzama ndani ya makuffār, na kutafuta Shahādah. Na hili ni jambo linaloruhusiwa, na hakuna ubaya katika hilo, kwa mujibu wa Jumhur ya ‘Ulamā.” Rejea katika Sharh Muslim (13/46). Shaykh Abū Qutaybah Ash-Shāmī anasema, “Abū Dharr At-Tūnisī – Rahimahullāh – aliuawa nchini Afghānistān. Alikuwa ni Hāfidh wa kitabu cha Allāh, na hamu yake ilikuwa ni Shahādah na kukutana na Allāh (akiwa Shahīd). (Usiku mmoja) alikuwa akisoma Qur’ān, na hakuweza kuvumilia na kusubiri muda wa vita (ufike) – basi akatoka kwenda kupigana na maadui wa Allāh, Wakomunist - akiwa peke yake; na akapigana nao mpaka alipouawa”

31 Na katika riwaya (nyingine) kama hii, mtu mmoja alimuuliza Mtume, “Ewe Mjumbe wa Allāh, nitakuwa wapi nikiuawa?” Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akajibu, “Katika Jannah.” Hivyo mtu huyo akazitupa tende alizokuwa nazo mkononi, na akapigana hadi alipouawa. Rejea katika Nayl Al-Awtār (7/212).

Baadaye, Sa’d anasema: ‘Sikuweza kufanya alichokifanya (kupigana kama alivyopigana), Ewe Mjumbe wa Allāh!’ Anas anasema: ‘Tukamkuta ana takriban majeraha thamanini ya kupigwa panga, mikuki na mishale, na tulimkuta amekwisha uawa na Mushrikin wameukata-kata mwili wake. Hakuna alomtambua ila dada yake – alimtambua kwa vidole vyake –Anas anasema : ‘Tulifikiri kwamba Ayah hii iliteremshwa kwa ajili yake na watu mfano wake:

“Wapo watu miongoni mwa waumini waliotimiza ahadi waliyoahidiana na Allāh (wamekwishatoka kwa ajili ya Jihad) : hivi baadhi yao wamekwisha maliza nadhiri zao (wamekufa Shuhadā'), na wako miongoni mwao wanaongojea, wala hawakubadilika (kamwe hawakufanya hadaa katika ahadi yao waliyoahidiana na Allaah) hata kidogo.” 32

Imeripotiwa na Mujāhid (RahimahuLlaah) kwamba , Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) aliwatuma ‘Abdullāh ibn Mas’ūd na Khabbāb kama kikosi kimoja, na Dihyah akiwa mwenyewe tu kama kikosi. 33

Hii inaonyesha kuwa pasipo kujali kiwango cha hatari katika operesheni kwenye Jihād, kiasili inabaki kuwa ni ruhusa, na kadiri hatari inavyokuwa kubwa, ndivyo ujira huwa mkubwa.

Na vile vile katika riwaya nyingine, Mjumbe wa Allāh alimtuma ‘Amr ibn Umayyah na mtu mmoja miongoni mwa Ansār kama kikosi na ‘Abdullāh ibn Anīs peke yake (akiwa) kama kikosi. 34

Al-Bayhaqī amesimulia, “Ash-Shāfi’ī (RahimahuLlaah) amesema, “Mmoja wa Ansār alikuwa nyuma kachelewa pindi yalipofanyika mauaji ya Maswahabah mbele ya kisima cha Ma’unah. Alipofika, tayari Ndege-Tai (kunguru) walikuwa wakiwadonoa (kuwala) wenzake. Akamwambia ‘Amr ibn Umayyah: “Nitawafuata (nitasonga mbele kuwafuata) maadui hawa, ili waniue. Sitaki kubaki (nyuma), hali ya kuwa wenzetu wameshauawa.” Akafanya kama alivyosema, na akauawa. Wakati ‘Amr ibn Umayyah (mtu pekee aliyenusurika katika zilzala hili) alipomsimulia Mjumbe wa Allāh juu ya kilichotokea, Mjumbe wa Allāh akamsema vizuri (akamsifia) mtu huyo, na kisha akamuuliza ‘Amr ibn Umayyah: “Na kwa nini haukwenda (haukusonga mbele) pamoja naye?”35

Na katika Hadīth hii, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) hakumsema vibaya (kukemea) mtu alokwenda kwa niyyah ya (kupigana mpaka) kuawa – badala yake, alimsisitizia jambo hilo yule alorudi nyuma (akasita kwenda), kwamba naye pia angekwenda pamoja naye, na akauawa (Shahīd) kama wenzake.

32 Al-Ahzāb: 23. Hadīth hii imesimuliwa na Al-Bukhārī (2805), Muslim (1903). Al-Albānī amesema ni Sahīh katika Sahīh At-Targhīb (1358). Ibn Hajar (RahimahuLlaah) amesema kwenye Sharh ya Hadīth hii, “Miongoni mwa faida zipatikanazo kutokana na hadithi ya Anas ibn Nadhar, ni ruhusa (uhalali) ya mtu kujitoa mhanga mwenyewe katika Jihād, na fadhila za kutimiza nadhiri (ahadi) hii, hata kama ni uzito kwenye nafsi, na hata kama itapelekea kifo; na kwamba katazo la mtu kujitia katika maangamio halikatazi (haliharamishi) kutafuta Shahādah kwenye Jihād. Na Hadīth hii pia inaonyesha fadhila kubwa na ya wazi ya Anas ibn Nadhar, na usahihi wa Īmān yake, na khofu yake ya kweli juu ya Allāh, na Yaqin yake madhubuti.” Rejea katika Fat’h Al-Bārī (6/26-29). Na Imām Ibn Al-Qayyim amesema, “Na katika faida zipatikanazo kutokana na Vita ya Uhud, ni ruhusa (uhalali) ya mtu kujipenyeza (kuzamia) mwenyewe katika safu za maadui, kama alivyofanya Anas ibn Nadhar na wengine.” Rejea katika Zād Al-Ma’ād (3/211).

33 Rejea katika As-Sunan Al-Kubrā ya Al-Bayhaqī (9/100), imesimuliwa kwa sanad Sahīh.

34 Rejelea rejea ya hapo juu.

35 Rejea katika As-Sunan Al-Kubrā ya Al-Bayhaqī (9/100).

Kumi na sita:

Anas ibn Mālik amesimulia kuwa (waliposhinda maadui) siku ya vita ya Uhud, Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) alibaki na watu saba katika Ansār na wawili katika ma-Quraysh. Maadui waliposonga mbele wakamkaribia na kumuelemea Mtume, akasema, "Yeyote atakayewafukuza maadui zetu hawa, atapata Jannah, au atakuwa rafiki yangu katika Jannah." Mtu mmoja katika Ansār akajitokeza mbele na akapigana (na maadui) mpaka alipouawa. Maadui wakamsogelea na wakamuelemea tena na akakariri (tena) maneno : "Yeyote atakayewafukuza maadui zetu hawa, atapata Jannah, au atakuwa rafiki yangu katika Jannah." Mtu mmoja katika Ansār akajitokeza mbele na akapigana (na maadui) mpaka alipouawa. Hali hii ikaendelea mpaka Ansār wote saba wakauawa (mmoja baada ya mwingine). Kisha Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akawaambia Maswahabah wake wawili (ma-Qurayshī walobakia), "Hatujawafanyia wenzetu uadilifu."36

Kumi na saba:

Ibn Kathīr amesimulia kutoka kwa Ibn Is'hāq, kwamba, "Abū Dujānah (RadhiyaLlaahu 'Anhu) alijiweka mwenyewe (kuwa) ngao ya Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) na mishale iliuchoma mgongo wake, na ilimuumiza sana, (lakini alivumilia) mpaka alipopigwa mishale mingi sana."37

Hivyo kutokana na Hadīth hii, tunaona kwamba ni ruhusa / inafaa mtu kujitoa mhanga nafsi yake kwa ajili ya kumlinda (kumnusuru) Kamanda – na hili jambo si maalum tu kwa Mtume. Kwa hiyo, ikiwa inaruhusiwa (yafaa) mtu kujitoa mhanga nafsi yake kwa ajili ya Mtume – Je, vipi kuhusu Dīn nzima?

Kumi na Nane:

Imesimuliwa katika Sahīh mbili kutoka kwa Yazīd ibn Abī 'Ubayd, ambaye amesema, "Nilimuuliza Salamah ibn al-Akwa' (RadhiyaLlaahu 'Anhu), "Siku ya Hudaybiyah, mmlimpa Bay'ah Mjumbe wa Allāh juu ya nini?" Akajibu, "Juu ya Kufa."38

Kumi na Tisa:

Wengi wamepokea kutoka kwa Muhammad ibn Thābit ibn Qays ibn Shimās, wakati Waislam walipozidiwa siku ya Yamāmah, Sālim, mtumwa-huru wa Abū Huthayfah, alisema, "Hatukuwa tukimfanyia hivi Mjumbe wa Allāh." Kisha, akajichimbia shimo mwenyewe, na akasimama ndani yake (akajifukia kiasi ili asikimbie) akiwa amebeba bendera ya Muhājirīn, na akapigana mpaka akauawa kama Shahīd siku ya Yamāmah.

Riwaya hii na inayofuatia inaonyesha kuwa inapendeza kuwa madhubuti, hata kama itapelekea kifo, na Sālim alinasibisha kitendo hiki na (zama za) Mjumbe wa Allāh.

36 Rejea katika Sahīh ya Muslim (1789). Kuhusu kauli ya Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), "Hatujawafanyia wenzetu uadilifu" Imām An-Nawawī anaelezea, "Maana yake ni kuwa, ma-Quraysh hawakuwafanyia uadilifu Ansār; kwa sababu ma-Quraysh (hawa) wawili hawakujitokeza kupigana, bali Ansār ndiyo walojitokeza, mmoja baada ya mwingine (na kila mmoja wao aliuawa)."

37 Rejea katika Al-Bidāyah Wan-Nihāyah (4/34).

38 Rejea katika Fat'h al-Bārī (6/117), Al-Bukhārī (4169, 7206); na Muslim (1860).

Wakati Mūsā ibn Anas alipokuwa akielezea kuhusu vita ya Yamāmah, alisema, “Anas ibn Malik alimwendea Thābit ibn Qays, ambaye alikuwa amezipandisha nguo zake mpaka mapajani, akijipaka Hanūt [39] mwilini mwake. Anas akamuuliza ‘Ewe Ammi yangu! Ni kitu kinakukalisha nyuma (usiende vitani)?’ Akajibu, ‘Ewe mpwa wangu! Nakuja hivi punde’ na akaendelea kujipaka Hanūt, kisha akaja na kukaa kwenye Safu. Kisha Anas anasema watu walikimbia katika uwanja wa vita. Katika hali hiyo Thābit akasema, ‘Nipisheni nipigane na maadui. Hivi sivyo tulivyozoea kufanya tukiwa na Mjumbe wa Allāh (hatukuwahi kukimbia). Ni tabia mbovu iliyoje mliyoirithi kutoka kwa maadui zenu!”40

Ibn Hajar (RahimahuLlaah) anaongeza kuwa, “Thābit ibn Qays ibn Shimās alikuja siku ya Yamāmah, baada ya kwisha kujipaka Hanūt, akiwa amevalia nguo mbili nyeupe atakazozikwa nazo, na watu tayari walishashindwa, hivyo akasema, “Ee Allāh! Niko-barii' kutokana na yale waloyaleta murshikūn hawa, na najilinda kwako kutokana na walichokifanya watu hawa (yaani maswahabah wenzake)! Ni tabia mbaya iliyoje hii mliyoirithi leo hii kutoka kwa maadui zenu! Acheni njia baina yetu na wao!” Akajitosa (akaingia baina ya maadui), na akapigana mpaka akauawa…” (Hadithi) hii inaruhusu mtu kujiua katika Jihād, na kuacha njia ya bwerere – na kujiandaa kwa kifo, kujipaka Hanūt na kuvaa Kafan kabla. Na ina ushujaa wa Thābit ibn Qays, na usahihi wa Iman yake na niyyah yake. Na pia ina wito wa kupigana vita, na kushajiisha (vita), na kuwakemea wale wenye kukimbia. Na inaonyesha namna walivyokuwa Maswahabah wa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), walikuwa wenye Subira na wako madhubuti vitani.”41

Ibn An-Nuhās (RahimahuLlaah) anasema, “Hanūt ni manukato mazuri ambayo hasa hupakwa mayyit. Hivyo, hupakwa ili kunukia vizuri. Na sababu pekee ilowapelekea kufanya hivyo (wanaopigana vitani) ni – na Allāh ndiye Mjuzi zaidi – kujiandaa na kifo, na kuweka uamuzi usiotetereka wa kupata Shahādah.”42

Ishirini:

Ibn Jarīr At-Tabarī amesimulia kwamba katika vita ya Mu’tah, Ja’far ibn Abī Tālib alibeba bendera na akapigana mpaka akafika katikati ya vita, akamrudia farasi wake mwenye rangi ya kupauka, akamjeruhi [ili asiweze kukimbia], kisha akapigana mpaka akauawa. Kwa hiyo, Ja’far alikuwa Muislam wa mwanzo kumjeruhi farasi wake (katika hali hii).43

39 Hanūt: Manukato na harufu ya miski, kaharabu, na kambi, ambayo hupakwa katika Kafan [Sanda] ya maiti, ili kuifanya kwa muda mrefu isinuke vibaya.

40 Rejea katika Al-Bukhārī (2845); pia na Ibn Al-Mubārak, Al-Bayhaqī, Ibn Sa’d, At-Tabarānī, na Al-Hākim.

41 Rejea katika Fat’h Al-Bārī (6/52). Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) amesema kuhusu yeye (RadhiyaLlaahu 'Anhu) , “Ni mtu wa ajabu alioje Thābit ibn Qays ibn Shimās!” Imesimuliwa na Imām An-Nawawī katika Tahdhīb Al-Asmā’ (2/99), na Al-Albānī amesema ni Sahīh katika Sahīh Al-Jāmi’ (6770).

42 Rejea katika Mashāri Al-Ashwāq Ilā Masāri’ Al-‘Ush’shāq (1/673).

43 Rejea katika At-Tārīkh ya At-Tabarī (2/151).

Ishirini na Moja:

Abū Bakr ibn Abī Mūsā amesimulia, "Nimemsikia baba yangu, alipokuwa na maadui (vitani), akisema kwamba Mjumbe wa Allāh amesema, "Hakika, milango ya Jannah iko chini ya vivuli vya panga," Mtu mmoja masikini, nguo zake zimechakaa akasimama na kusema, "Ewe Abū Mūsā, Je, umesikia hayo kutoka kwa Mjumbe wa Allāh?" Baba yangu akajibu, "Ndiyo." Mtu huyo akarejea kwa watu (familia) wake, akawaambia, "Nawaageni, Amani iwe juu yenu." Kisha akavunja ala ya upanga wake na akaitupa, akawaendea maadui zake, akawapiga kwa upanga wake mpaka alipouawa."44

Ishirini na Mbili:

Amesimulia 'Ikrimah, mtumwa-huru wa Ibn 'Abbās, "'Amr ibn Al-Jamūh – mtu mzima kutoka katika Ansār – alikuwa akichechemea (mlemavu). Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) alipotoka kwenda Badr, 'Amr akawaambia watoto wake, "Nitoeni nje." Hivyo, Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akahabarishwa kuhusu ulemavu wake – akamruhusu yeye kubaki nyumbani. Ilipofika siku ya Uhud, na watu wakatoka kwenda (kupigana), akawaambia watoto wake, "Nitoeni nje." Wakasema, "Mjumbe wa Allāh alikuruhusu na alikupa ruhusa (ya kubaki)!" Akasema, "Niondokeeni hapa!! Mlinizuilia mimi na mabustani (Jannah) katika Badr, na sasa mnanizuilia nayo katika Uhud!!" Hivyo akatoka akaenda, na watu walipokutana kwa ajili ya vita, akamuuliza Mtume, "Nikiuawa leo - Je, nita (tembea) kwenda katika mabustani (Jannah) licha ya ulemavu wangu?" Mtume akajibu, "Ndiyo." Hivyo, 'Amr akajibu, "Basi naapa kwa yule ambaye amekutuma kwa Haqq – Hakika, leo nitatambea nikichechemea kuelekea katika Jannah, Allāh akitaka." Kisha akamwambia kijana, mtumishi wake alokuwa pamoja naye, aitwaye Salīm, "Rejea katika familia yako (uko huru)." Kijana akasema, "Una nini? Je, hautaniruhusu mimi nipatwe na kheri (Shahādah) pamoja nawe?" 'Amr akasema, "Basi toka wende." Hivyo, kijana mtumishi akatoka akenda, na akapigana, mpaka alipouawa. Kisha 'Amr akatoka akenda, na akapigana, mpaka akauawa."45

Kadhalika imesimuliwa kwamba, "'Amr ibn Al-Jamūh alisema, "Wallāh! Sitarejea katika familia yangu mpaka niingie Jannah!" 'Umar ibn Al-Khattāb akamwambia "Ewe 'Amr! Usimpangie Allāh jambo." Mjumbe wa Allāh akasema, "Tulia, Ewe 'Umar! Kwani hakika, miongoni mwao wapo wale ambao pindi wanapochukua ahadi na Allāh – hakika Allāh huwatimizia. Na miongoni mwao ni 'Amr ibn Al-Jamūh, ambaye atakimbilia katika Jannah licha ya Ulemavu wake!"46

44 Rejea katika Muslim (1902), Al-Albānī amesema ni Sahīh katika Sahīh At-Targhīb (1309). Kauli halisi ya Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) imesimuliwa katika Al-Bukhārī (2818, 2965, 3024), na Muslim (1742). Pia rejea katika Al-Muhallā (7/284) ya Ibn Hazm. Ibn Al-Qayyim katika Zād Al-Ma'ād (3/79), na Al-Albānī katika Sahīh Al-Jāmi' (1530, 2750, 3117).

45 Imesimuliwa na Ibn Al-Mubārak, Al-Bayhaqī, na imesimuliwa na Al-Wāqidī in Al-Maghāzī.

46 Rejea katika Sahīh Al-Mawārid (1928) ya Al-Albānī, ambapo amesema ni Hasan. Na Sa'īd ibn Al-Musayyib amesimulia kuwa pia kabla ya siku ya Uhud, 'Abdullāh ibn Jahsh (RadhiyaLlaahu 'Anhu) alisema, "Ewe Allāh! Naapa Kwako, Kwako wewe! Kwamba kesho nitakutana na maadui, na wataniua, na watalipasua tumbo langu, na wataikata pua yangu na masikio yangu – na kisha utaniuliza, "Kwa ajili gani (walifanya hivi)?" Na nitakujibu "Kwa ajili yako (Ewe Rabb wangu)." Kesho yake akakutana na maadui, na hilo likafanyika kwake." Imesimuliwa na Ibn Al-Mubārak katika Kitāb Al-Jihād, na pia Al-Hākim, na imekubaliwa na Adh-Dhahabī, na Abū Nu'aym katika Al-Hilyah, na 'Abdur-Razzāq katika Musannaf yake, na Al-Wāqidī katika Al-Maghāzī, na Ibn Hajar katika Al-Isābah. Rejea katika Fiqh As-Sīrah ya Al-Albānī (262).

Na katika riwaya nyingine, "'Amr ibn Al-Jamūh alikuja kwa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), na akauliza, "Ewe Mjumbe wa Allāh! Nikipigana katika njia ya Allāh, – Je, nitatembea katika mabustani (Jannah) kwa mguu wangu huu ukiwa mzima kabisa?" – Aliuliza hivi kwa sababu mguu wake mmoja ulikuwa na ulemavu. Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akajibu , "Ndiyo." Hivyo 'Amr, mpwa wake, na mtumwa-huru wake wakauawa siku ya Uhud. Hivyo wakati Mtume wa Allāh alipompitia, akasema, "Ni kama kwamba nakuona ukitembea katika Jannah kwa mguu wako huu ukiwa mzima kabisa." Kisha Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akaamuru watatu hao wazikwe pamoja katika kaburi moja."47

Ishirini na Tatu:

Imesimuliwa na Ibn 'Asākir na Ibn Kathīr kwamba Muislam wa kwanza kuuliwa siku ya Yarmūk, alikuwa ni mtu alokuja na kumwambia Abū 'Ubaydah ibn Al-Jarrāh (RadhiyaLlaahu 'Anhu), "Nimeamua mimi mwenyewe kufanya juhudi kubwa dhidi yao (mpaka watakaponiua), Je, unapenda nikamwambie Mtume (SwaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) jambo lolote?" Abū 'Ubaydah akajibu, "Mpe Salamu zangu za Amani, na mwambie kuwa kwa hakika (tumethibitisha) tumekuta ni kweli yale alotuahidi Rabb wetu." Hivyo mtu huyo akatoka akenda (na akapigana), hadi alipouawa, Allāh amrehemu.48

Kwa hiyo Ahādīth hizi zinaonyesha kwamba matendo ambayo yanapelekea moja kwa moja katika kifo, yanayofanywa kwa manufaa ya Dīn, na kuliweka juu neno la Allāh, ni mambo yaliyojulikana vyema na yalizagaa miongoni mwa Maswahabah na Walowafuatia wao (Tābi'īn).49

47 Rejea katika Ahkām Al-Janā'iz (185), ambapo Al-Albānī amesema ni Hasan.

48 Rejea katika Tārīkh Dimashq ya Ibn 'Asākir (67/101), na Al-Bidāyah Wan-Nihāyah (7/11) ya Ibn Kathīr.

49 Tafiti halisi ya Kiarabu ina riwaya 40, lakini kwa ajili ya kufupisha tumeziacha zingine.

Fatāwā za Wanachuoni kuhusu mtu kuwashambulia maadui akiwa peke yae.

Baada ya kwisha kuonyesha ruhusa ya kuzamia / kujitosa ndani ya maadui na kuwashambulia hali uko peke yako, hata wakati unahakika wa kifo (kwamba watakuua) - tunaendelea, na tunasema kuwa operesheni Istish-had zinatokana na msingi huu, kwa kutambua kuwa katazo la kujiua linahusiana na upungufu au kutokuwa na Īmān. Hata hivyo, Salaf hawakuwa na ufahamu wa aina za operesheni Istish-had zinazoendana na zama zao; kwa kuwa aina hizi zilibadilika-badilika kufuatana na mbinu za kivita, kwa hiyo hawakuzitaja moja kwa moja. Lakini, walizungumzia mambo yanayofanana na haya, mathalani suala la mtu kuwashambulia maadui akiwa na silaha mkononi na kuwatishia kwamba hatuogopi kifo. Pia waliweka misingi ya jumla ambayo operesheni Istish-had inaingia ndani yake, na kwa kufanya hivyo waliegemea katika dalili kama zile tulizozitaja kwenye kipengele kilichopita. Kuna tofauti moja baina ya operesheni Istish-had na Istish-had zao za jadi, nayo ni kwamba kwa upande wetu mtu hufa kwa mkono wake mwenyewe, lakini kwa upande wao mtu alikufa kwa mkono wa adui. Kadhalika tutaelezea kwamba tofauti hii haiathiri hukm.

Miongoni mwa 'Ulamā' wa Kiswahabah na Tābi'īn

Kwanza :

Ibn Al-Mubārak na Ibn Abī Shaybah wameripoti kwamba Mudrik ibn ‘Awf Al-Ahmasi amesema :

“Nilikuwa pamoja na ‘Umar pindi mjumbe wa Nu’mān ibn Muqrin alipomjia ('Umar), na ‘Umar akamuuliza kuhusu watu, ambapo alijibu, “Fulani Fulani na Fulani Fulani waliuawa, na wengine na wengine nisowajua.” ‘Umar akasema, “Lakini Allāh anawajua wao.” (Mjumbe) Akasema, “Ewe Amīr Al-Mu’minīn! (Kuna) Mtu aliuza uhai wake.” Mudrik akasema, “Huyo ni mjomba wangu (upande wa mama), Wallāh, ewe Amīr Al-Mu’minīn! Watu walidai amejitupa mwenyewe kwenye maangamio.” ‘Umar akasema, “Wamesema uongo (yaani wamekosea). Bali, yeye ni katika wale walonunua Aakhirah kwa dunia hii.” Al-Bayhaqī amesema kuwa hiyo ilikuwa ni siku ya Nahāwand.50

Pili :

Ibn Abī Shaybah amesimulia kwamba Kikosi cha Makuffār kilikaribia, na mtu mmoja katika Ansār akawakabili na kuwashambulia, akavunja safu zao, kisha akarudi, akafanya hivi mara mbili au tatu. Sa’d ibn Hishām akamuelezea Abū Hurayrah jambo hili, ambapo alimsomea Ayah,

“Na yuko miongoni mwa watu auzaye nafsi yake kwa kutaka radhi ya Allah; na Allah ni Mpole kwa waja (wake).”51

Tatu:

Al-Hākim na Ibn Abī Hātim wamesimulia, hadithi yenye kufanana iliyonukuliwa na Ibn ‘Asākir, kwamba Al-Barā’ aliulizwa kuhusu Ayah,

“Na toeni katika njia ya Allaah wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo.” 52

50 Rejea katika Musannaf ya Ibn Abī Shaybah (5/303); na pia Fat’h Al-Bārī ya Ibn Hajar (8/33-34), kadhalika Imesimuliwa na Ibn Jarīr.

51 Rejea katika Musannaf yake (5/322).

52 Al-Baqarah: 195

… Je, inahusu mtu anayekabiliana (kupambana) na adui na akapigana mpaka akauawa [na katika riwaya nyingine “mwenye kujitosa katika kikosi cha maadui wapatao 1,000, na anazama ndani yao akiwa na panga tu mkononi mwake”]? Akasema, “Hapana, bali ni mtu mwenye kufanya dhambi halafu kisha anasema Allāh hatamsamehe.” 53

Nne :

Imesimuliwa kuwa Al-Qāsim ibn Mukhaymarah, mmoja wa ma-Imām maarufu wa Tābi’īn, alisema kuhusu Ayah,

“Na toeni katika njia ya Allāh wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo.”54

Alisema “Maangamizo ni kuacha kutoa katika njia ya Allāh (Jihād). Lakini kuhusu mtu kujitosa katika maadui wapatao10,000 - hakuna katazo/zuio la kufanya hivyo.”55

Fatāwā za Wanachuoni Mashuhuri wa Tafsīr

Tano :

Ibn Al-‘Arabī anasema, akielezea kuhusu Ayah,

“Na toeni katika njia ya Allāh wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo.”56

“Kuna rai tano kuhusu (maana ya) “maangamizo” (katika Ayah hii):

• Usiache / usikate tamaa kutoa (katika njia ya Allāh)

•Usitoke (kwenda Jihad) bila matumizi

• Usiache Jihād

• Usijiingize kwa maadui usoweza kuwahimili

• Usikate tamaa na msamaha

At-Tabarī anasema: “Ni ya Jumla (ina wigo mpana), na hakuna mkanganyiko baina yao.” Yuko sahihi, isipokuwa kuhusu kujitosa ndani ya maadui, kwani 'Ulamā' wamekataa kuhusu hili.

53 Rejea katika Al-Mustadrak ya Al-Hākim (2/275), na Tafsīr Ibn Abī Hātim (1/128). Maelezo haya ya Ayah hii yamesemwa na At-Tabarī katika Tafsīr yake (3/584) kutoka kwa Huthayfah, Ibn ‘Abbās, ‘Ikrimah, Hasan Al-Basrī, ‘Atā’, Sa’īd ibn Jubayr, Dhahhāk, As-Suddī, Mujāhid, na wengine. Pia rejea katika As-Siyar Al-Kabīr ya Ash-Shaybānī. Ibn Abī Shaybah amesimulia kuwa Mujāhid amesema kuhusu Ayah hii, “Ukikutana na maadui, waonyeshe kifua chako (pigana kishujaa huku ukisonga mbele), kwani hakika Ayah hii iliteremshwa kuhusu kutoa.” Rejea katika Musannaf yake (5/331).

54 Al-Baqarah: 195

55 Rejea katika Mashāri’ Al-Ashwāq (1/528).

56 Al-Baqarah: 195

Al-Qāsim ibn Mukhaymarah, Al-Qāsim ibn Muhammad na 'Abdul-Malik miongoni mwa Wanachuoni wetu (wa Mālikī) wamesema hakuna katazo la mtu akiwa na silaha mkononi kupambana na Jeshi kubwa, ikiwa yuko imara/madhubuti na (amali hiyo) ni kwa ajili ya Allāh. Kama hana nguvu / ni dhaifu, basi huko ni kujiangamiza. Wamesema (baadhi) kwamba kama anatafuta Shahādah na niyyah yake ni safi (ana ikhlasw), anaweza kushambulia, kwa kuwa kusudio lake ni kuua mmoja wa wanajeshi maadui, na hili likowazi katika Ayah,

"Na yuko miongoni mwa watu auzaye nafsi yake kwa kutaka radhi ya Allāh; na Allāh ni Mpole kwa waja (wake)."57

Kwangu mimi rai iliyo sawa, ni ile ya uhalali /ruhusa ya mtu kujitosa katika Jeshi ambalo hawezi kulimudu, kwani ina hali nne (zinazowezekana) :

• Kutafuta Shahādah

• Kuwatia hasara [maadui]

• Kuwahamasisha Waislam kushambulia

• Kuwakatisha tamaa (kuwavunja moyo) maadui, kwa kuwaonyesha kwamba ikiwa mtu mmoja anaweza kufanya hivi, itakuwaje kama wataungana wote kwa pamoja!"58

Na yote haya manne hutimizwa katika Operesheni Istish-had.

Sita :

Al-Qurtubī (RahimahuLlaah) anasema, "Muhammad ibn Al-Hasan Ash-Shaybānī, mwanafunzi wa Abū Hanīfah, amesema: Kama akijitosa mtu akiwa na silaha yake mikononi na akawashambulia mushrikīn 1,000, haikatazwi ikiwa kuna matumaini ya kufanikiwa, au kuwatia hasara maadui - la si hivyo inachukiza (haipendezi), kwani atajitia mwenye katika kifo pasipo kuwanufaisha Waislam.

Lakini kwa mtu amabaye lengo lake ni kuwashajiisha Waislam kuiga Ushujaa wake, ruhusa (uhalali) yake haina tatizo, kwani kuna manufaa kwa Waislam. Ikiwa lengo ni kuwatisha maadui, na kuonyesha Īmān thabiti ya Waislam, ruhusa yake haina shaka. Kama kuna manufaa ya jambo kwa Waislam, basi mtu kuyatoa maisha yake kwa ajili ya Dīn na kuwadhoofisha Makuffar - ni cheo adhimu ambacho Allāh amewasifu nacho Waumini, katika kauli yake,

"Hakika Allāh Amenunua kwa waumini nafsi zao na mali zao ili wapate Jannah." 59

Na Ayah zingine kama hizi ambazo Allāh amewasifu wale wenye kujitoa mhanga wenyewe."60

57 Al-Baqarah: 207

58 Rejea katika Ahkām Al-Qur'ān ya Ibn Al-'Arabī (1/116), na pia Al-Qurtubī (2/363-364).

59 At-Tawbah: 111. (9/111).

60 Rejea katika Tafsīr Al-Qurtubī (2/364). Pia Ahkām Al-Qur'ān ya Al-Jassās (3/262-263).

Saba :

Imām Ash-Shawkānī amesema kuhusu Ayah ya kujitupa kwenye maangamizo, “Ukweli ni kwamba maneno (haya) yana maana ya jumla, na hayahusu (hayalengi) tu tukio la kuteremshwa kwake. Hivyo kila kitu kinachoweza kuwa ni cha Kujiangamiza-kidunia au kujiangamiza-kidini kimekusudiwa na Ayah hii, kama alivyosema Ibn Jarīr At-Tabarī. Miongoni mwa yanayoingia katika Ayah hii ni mtu anayeshambulia Jeshi la maadui ambalo hawezi kulishinda, wala kuleta athari yoyote yenye manufaa kwa Mujāhidīn.” 61

Maana ya maneno ya Ash-Shawkānī ni kwamba - kama kuna manufaa (faida), inaruhusiwa.

Nusūs (Dalili) za Madhāhib

Wafuasi wa Imām Abū Hanīfah

Nane:

Ibn ‘Ābidīn anasema, “Hakuna katazo dhidi ya mtu anayepigana peke yake, hata kama anadhani atauawa, madamu atafanikiwa jambo fulani kama vile kuua, kujeruhi au kushinda (maadui) - kwani jambo hili limeripotiwa kutokwa kwa Maswahabah kadhaa mbele ya Mjumbe wa Allāh siku ya Uhud, na akawasifu kwa kufanya hivyo. Hata hivyo, kama akijua kwamba hatawatia wao hasara yoyote, basi haruhusiwi kushambulia kwani (shambulio hilo) halitapelekea kuimarisha Dīn.”62

Tisa :

As-Sarkhasī ameelezea kwamba, “Ni wazi kuwa sharti ni kwamba kujitosa (kuzama) kwake ndani ya maadui, hakika kutasababisha uharibifu (hasara) kwa Makuffār. (Kama ndivyo, basi inaruhusiwa /inafaa).”63

Kumi :

Abū Bakr Al-Jassās (RahimahuLlaah) anasema, baada ya kutaja nukulu ya Ash-Shaybānī iliyokwisha tajwa, “Ikiwa kama hivi (yaani hakuna faida katika Dīn, au hakuna hasara / uharibifu kwa Makuffār), basi asijiangamize mwenyewe kwani hakuna faida inayopatikana katika Dīn wala kwa Waislam. Lakini, kama kuna faida / manufaa katika Dīn au kwa Waislam kutokana na kujiangamiza mwenyewe, basi hii ni nafasi adhimu ambayo Allāh amewasifu Maswahabah…”64

Na kauli ya Ash-Shaybānī – mwanafunzi wa Abū Hanīfah– imekwishatangulia (kutajwa).

61 Rejea katika Tafsīr yake, Fat’h al-Qadīr (1/297).

62 Rejea katika Hāshiyah yake (4/303).

63 Rejea katika Sharh As-Siyar Al-Kabīr (1/163-164).

64 Rejea katika Ahkām Al-Qur’ān ya Al-Jassās (3/262-263).

Wafuasi wa Imām Mālik ibn Anas

Kumi na moja :

Ibn Khuwayz Mandād anasema, kama alivyonukuliwa na Imām Al-Qurtubī, “Kuhusu mtu mmoja na silaha yake mkononi kuwashambulia wanajeshi-maadui 100 au zaidi… hili lina nyuso mbili :

Kama ana hakika, au anaamini kwa asilimia kubwa kwamba, atamuua mlengwa wa shambulio lake, na akatoka salama, basi ni vizuri ; na hali kadhalika kama anahakika kabisa kuwa atauawa, atawatia hasara maadui au kuleta uharibifu, au itakuwa na manufaa kwa Waislam, hapo inafaa (inaruhusiwa) pia.” 65

Na kauli za Al-Qurtubī na Ibn Al-‘Arabī tayari zimeshatangulia (kutajwa).

Wafuasi wa Imām Ash-Shāfi’ī

Kumi na mbili :

Mwishoni mwa Al-Majmū’ ya Al-Mutī’ī (RahimahuLlaah), tunakuta akisema, “Ikiwa idadi ya Makuffār ni mara mbili ya idadi ya Waislam, na (Waislam) hawaogopi kushindwa, ni wajib kuwa madhubuti… na kama wanahisi kabisa wataanguka katika maangamio (watashindwa), hapo kuna khiyari mbili :

1) Kwamba wanaweza kurudi nyuma, kutokana na Ayah,

“… wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo.” 66

2) Kwamba wanaweza wasirudi nyuma, na hii ndiyo rai iliyo Sahihi, kwa mujib wa Ayah,

“Enyi mlioamini, mkutanapo na jeshi (la maadui), basi kuweni madhubuti (wala msikimbie)…”67

… Na kwa sababu Mujāhid anapigana ili tu aue au auawe.

Ikiwa idadi ya Makuffār ni zaidi ya mara mbili ya idadi ya Waislam, basi wanaweza kurudi nyuma. Lakini kama wanaamini kwamba hawatashindwa, basi ni bora kwao kubaki madhubuti ili Waislam wasishindwe (wasipigwe). Kama wanaamini kwamba watashindwa, basi kuna khiyari mbili :

• Kwamba ni lazima kurudi nyuma kutokana na maneno ya Allāh,

“…wala msijitupe kwa mikono yenu katika maangamizo.” 68

65 Rejea katika Tafsīr yake (2/364).

66 Al-Baqarah: 195

67 Al-Anfāl: 45

68 Al-Baqarah: 195

• Kwamba inapendekezwa tu kwao wao warudi nyuma, lakini si lazima, kwa kuwa wakiuawa, watakuwa wamejishindia Shahādah.” 69

Kumi na tatu :

Imām Al-Ghazālī anasema, “Hakuna Ikhtilafu kwamba Muislam akiwa na silaha yake mkononi anaweza kuzishambulia safu za Makuffar na kuzipiga, hata kama anajua atauawa. Kama ambavyo ni ruhusa kupigana na Makuffār mpaka (upate) Shahādah, hili nalo ni ruhusa; kwa sababu (jambo) hili limo katika kuamrisha kheri na kukataza munkar. Lakini, akijua kwamba shambulio lake halitaleta madhara (maafa) kwa Makuffār – kana kwamba kipofu au kilema angalijitupa mwenyewe katika safu za Makuffār – basi hili ni jambo lililokatazwa , na limejumuishwa katika ujumla wa Ayah ya kujiangamiza mwenyewe. Badala yake, inaruhusiwa kusonga mbele, pale tu ambapo hata uawa mpaka awaue (au kuwadhuru makuffār), au anajua kwamba atawavunja moyo makuffār kwa kuwaonyesha wao kutoogopa kwake kifo, na kuwafanya wao waamini kuwa Waislam wengine walobaki hawaogopi kifo ila kidogo tu, na wanapenda Shahādah katika njia ya Allāh – na kwa kufanya hivyo nguvu ya maadui inavunjika.” 70

Na hii ni moja ya athari za wazi – bali, ni muujiza - baada ya Mujāhid kujiuza mwenyewe kwa Rabb wake – ni sababu ya kuleta khofu na wasiwasi (taharuki) kwa maadui wa Allāh Mashariki na Magharibi, na hutikisa ngome kubwa za kufr na dhulmah, na himd zote ni za Allāh pekee.

Wafuasi wa Imām Ahmad ibn Hanbal

Kumi na nne :

Imām Ibn Qudāmah anasema, “Ikiwa maadui wako Mara mbili ya idadi ya Waislam, na Waislam wanahakika ya kushinda, basi inapendeza kubaki madhubuti (kutokimbia) kwa ajili ya maslahi / manufaa (yatokanayo na kuwa madhubuti), lakini wakirudi nyuma inaruhusiwa, kwani wanaweza kushindwa (kudhuriwa kutokana na uchache wao)… Inapendekezwa kwamba ni wajib juu yao kusimama imara (kuwa madhubuti) kama wanahakika ya Ushindi, kutokana na manufaa; lakini wakiwa na hakika ya kushindwa kama watabaki na hawatadhurika wakirudi nyuma, basi inapendekezwa kwao kurudi nyuma, lakini wakibaki madhubuti na imara, inaruhusiwa, kwani wana lengo la Shahādah, na inawezekana kwamba wakashinda. Ikiwa wanahakika kwamba watapigwa endapo watabaki au wakikimbia (pia watapigwa), basi inapendekezwa kwao (kubaki) na kuwa madhubuti ili kupata daraja ya Shuhadā’, wapigane kishujaa wasonge mbele, huku wakitaraji (radhi za Allāh), na hivi ni bora (fadhila) zaidi kuliko kukimbia; na pia ni kwa sababu huwenda wakashinda.” 71

69 Rejea katika hitimisho la Al-Majmū’ (19/291).

70 Rejea katika It’hāf As-Sādah Al-Muttaqīn Sharh Ihyā’ ‘Ulūm Ad-Dīn (7/26).

71 Rejea katika Al-Mughnī (9/309).

Kumi na tano :

Shaykh Al-Islām Ibn Taymiyyah anasema, "Na imesimuliwa na Muslim katika Sahīh yake kutoka kwa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) Hadith ya As-haab Al-Ukhdud, na ndani ya hadithi hiyo ni kwamba Kijana aliamuru kuuawa mwenyewe kwa Maslahah (manufaa) ya kuifanya Dīn ishinde (iwe juu). Na kwa sababu hii, ma-Imām wanne (wote) wameruhusu Muislam kujitosa katika Safu za Makuffār - hata kama anajua kwa asilimia kubwa kwamba huenda maadui watamuua – (hivyo wameruhusu jambo hili) madamu kuna manufaa (maslahah) kwa Waislam kutokana na (yeye kufanya) jambo hilo…"72

Wafuasi wa Imām Dāwūd Adh-Dhāhirī

Kumi na sita :

Imām Ibn Hazm anasema, "Si Abū Ayyūb Al-Ansārī wala Abū Mūsā Al-Ash'arī, hakuna aliyekataa mtu kujitosa peke yake ndani ya Jeshi kali la maadui na kisha kubaki madhubuti mpaka akauawa…

Imesimuliwa katika hadith Sahih kwamba mtu mmoja miongoni mwa Maswahabah alimuuliza Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) kuhusu ni jambo gani humfanya Allāh atabasamu kwa mja wake, naye akajibu, "Mja mwenye kujitosa mwenyewe ndani ya maadui bila ngao" - ambapo mtu huyo aliivua ngao yake na akajipenyeza ndani ya (safu za) maadui (huku akipigana) hadi akauawa."73

Baadhi ya Uchambuzi

Hadithi ya Mfalme na Kijana ni dalili yenye nguvu (mashiko) zaidi katika suala hili. Hadīth inaelezea kuwa, Kijana alipoona kwamba kuuawa kwake kwa namna fulani maalum itakuwa ni njia ya kueneza Dīn - akamshauri (kumuelekeza) Mfalme - mtu ambaye Allāh alimnusuru dhidi yake mpaka wakati huo - namna gani atamuua yeye, kwani kwa mtazamo wake, Dīn kuenea ilikuwa ni jambo bora zaidi kuliko yeye kubaki hai. Hivyo basi, alishiriki katika kuuangamiza uhai wake mwenyewe. Ndiyo, hakuuangamiza kwa mkono wake mwenyewe, lakini ushauri wake ndiyo ulikuwa sababu kuu iliyopelekea kifo chake. Hivi ni kama mtu anayeteseka na majeraha (yenye maumivu) makali, akamuomba mtu mwingine amuue yeye; atakuwa na hatia ya kujiua kama ambavyo angejitoa uhai mwenyewe, pasipo kujali nani aliyefanya mauaji, kwa sababu yeye ndiye aliyeomba kuuawa - na kila mmoja atakubaliana na hili, na atakubali kuwa, hapa mkono ulio ua haubadilishi hukm.

Lakini pindi Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) alipomzungumzia Kijana huyu kwa namna ya kumsifu na kumtukuza, ikabainika kwamba tofauti baina ya matendo haya mawili ni niyyah. Hivyo alimsifu Kijana kwa sababu alijiua (ingawa) si kwa njia ya moja kwa moja (lakini alijiua) kwa ajili ya kuipa Dīn ushindi (kinyume na mtu anayemuomba mtu mwingine amuue kwa ajili tu ya maumivu / mateso). Hivyo hii ni dalili ya wazi iliyo bayana kuhusu ruhusa (uhalali) wa amali hiyo, na kuhusu uhalali / ruhusa ya operesheni Istish-had. Hali kadhalika, Allāh amewasifu wale waliomwamini Rabb wa Kijana; wale walojitosa katika mahandaki ya moto, kwa ajili ya kuipa Dīn ushindi, na kuipenda zaidi Dīn kuliko dunia hii. Naam! Hata kitoto kichanga kiliongea kumtia moyo mama yake asonge mbele wakati alipoogopa kujitosa motoni. Na Allāh hakumjaalia mtoto kuongea (tu), isipokuwa kuongea Haqq. Na Allāh akateremsha Sūrah kuhusu wao, itakayosomwa milele, ndani yake wakasifiwa, ambapo Sūrah ikaelezea hatima yao kuwa,

72 Rejea katika Majmū' Al-Fatāwā (28/540).

73 Rejea Al-Muhallā (7/294).

“Zitakuwa kwao Bustani (Jannah) zenye mito ipitayo chini yao, huko ndiko kufuzu kukubwa.”74

Kwa hiyo walijitolea mhanga kwa ajili ya Dīn yao, kwa kuziuza nafsi zao kwa Allāh, na huko ni kufuzu (kufanikiwa) kukubwa.

Simulizi ya msusi wa Bint wa Fir'awn nayo inafanana. Tumenukuu dalili kutoka katika Sharī’ah yetu inayotilia nguvu Hadīth hizi mbili na Sharī’ah yetu imesifu na kuadhimisha matendo na amali za As-haab Al-Ukhdud na Msusi wa Bint yake Fir'awn; na hakuna kilichoonekana kukinzana na kujitoa mhanga maisha (uhai) kwa ajili ya kuinyanyua Lā Ilāha Illā Allāh. Hivyo, maudhui ya Hadīth hizi mbili ni sehemu ya Sharī’ah yetu, kwa mujibu wa Jumhur ya 'Ulamā'.

Kwa hakika, tunaona kuwa aina hii ya operesheni ilifanywa zama za Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) na baada yake (ilifanywa) na Maswahabah (RadhiyaLlaahu 'Anhum), si Mara moja bali ni mara nyingi. Zaidi, Mujāhid hufanya kazi kubwa (na adhimu) ya kuinusuru Dīn, na dalili hazituachi sisi katika shaka yoyote kwamba Mujāhid anaweza kuyatoa mhanga maisha yake kwa ajili ya Dīn. Abū Dujānah (RadhiyaLlaahu 'Anhu) alikuwa ni ngao ya Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), na hii inaunga mkono ruhusa (uhalali) ya mtu kujitoa mwenyewe mhanga kwa ajili ya wengine kwa maslahi ya Dīn.

Mukhtasari

Imebainika kwamba ‘Ulamā' wametoa - juu ya suala la mtu peke yake kuzamia / kujitosa ndani ya maadui akiwa na asilimia kubwa ya uhakika wa kuuawa - hukm ile ile ya suala la kuwa na uhakika wa kifo, kiasi kwamba mwenye kuruhusu suala la pili (atakuwa) pia ameruhusu la mwanzo.

Zaidi, Jumhur ya 'Ulamā' wametoa masharti ya kufaa / kuruhusiwa kwake :

1. Niyyah

2. Kuwatia hasara maadui

3. Kuwatisha (kuwatia taharuki)

4. Kuwatia hamasa Waislam (kupandisha ari yao)

Al-Qurtubī na Ibn Qudāmah wameruhusu kujitosa ndani ya maadui kwa kuwa tu na Ikhlasw (niyyah ya dhati kwa ajili ya Allāh), hata masharti mengine yasitimie – na hivi ni kwa kuwa kutafuta Shahādah ni jambo halali kishari'ah (Mashrū’). Kwa kuwa masharti mengi hayajatajwa moja kwa moja katika hadithi, mtazamo (rai) huu umependelewa. Wengi (Jumhur) wametohoa masharti yao kutoka katika kanuni za jumla za Sharī’ah, lakini hitaji la Jumla halifungi / kuzuilia (hitaji) mahususi. Naam, hatusemi kuwa kama hakuna faida / manufaa kwa Waislam au Mujāhidīn katika kitendo fulani, basi kisifanywe, na si tendo zuri zaidi, lakini hili ni kando na ruhusa halisi ya tendo, kwani kumshutumu anayetafuta Shahādah pasipo misingi madhubuti ni dhulmah, kama ambavyo si vizuri kwenda kupigana kwa ajili ya Shahādah tu, bila kuwapo jambo lingine lenye manufaa kwa Waislam na Mujāhidīn.

74 Al-Burūj: 11

Suala la kutumia (Mateka) Wafungwa kama ngao.

Kama ambavyo kuwafuata maadui na kuzamia katika safu zao bila kuvaa ngao yoyote, ni tendo linalofaa (zuri) linalopelekea kwa namna isiyo ya moja kwa moja mtu kuiua nafsi yake – basi ndivyo lilivyo suala la operesheni Istish-had, ni aina nyingine inayofaa, kama niyyah ni safi (limefanyika kwa Ikhlasw). Na hivi ni kwa sababu kujiua kwa njia isiyo ya moja kwa moja ni sawa sawa na kujiua kwa njia ya moja kwa moja, kwa mujibu wa rai ya Jumhur ya 'Ulamā', kama tutakavyoelezea, InShā'Allāh.

Suala la kuwaua Wafungwa/Mateka wa Kiislam ambao adui amewatumia kama ngao linafanana na suala hili, ingawa kuna tofauti baina yao.

Ufanano wao ni kwamba yote yanahusisha kutoa uhai wa Muislam kwa ajili ya maslahi ya Dīn. Utofauti kati ya masuala haya ni kwamba kuwaua wale walotumika kama ngao imeruhusiwa na 'Ulamā' kwa dharura (haja maalum), kwani hakuna andiko linaloruhusu kumuua mtu yeyote, lakini linatokana na kuyapa kipaumbele maslahi ya jamii na kuyachelewesha maslahi ya mtu mmoja. Kwa hiyo, kuwaua wafungwa walotumika kama ngao ni kutokana na kanuni ya Fiqh “Dharura huruhusu haramu”, na pia “kuchagua uovu mdogo inapokuwa haiepukiki”. Lakini katika operesheni Istish-had hazitumiki kanuni hizo, kwa sababu tuna maandiko ya wazi kabisa yanayoshajiisha kujitosa katika safu za maadui licha ya kuwa na uhakika wa kuuawa, na si suala la dharura.

Kumuua mtu mwingine ni dhambi kubwa zaidi kuliko kujiua mwenyewe; Al-Qurtubī anataja katika Tafsīr yake [75] Ijmā' ya Wanachuoni kwamba yeyote mwenye kulazimishwa (kukirihishwa) kumuua mtu mwingine yeyote (kamwe) asikubali. Hivyo mwenye kuruhusu kuua Muislam mwingine, ambapo hakuna andiko lolote (linaloruhusu), lakini kwa ajili ya maslahi makubwa ya Uislam, ni lazima pia akubali / aruhusu mtu kujiua mwenyewe kwa ajili ya maslahi makubwa, kwani ni afadhali mtu kujiua mwenyewe kuliko kumuua mtu mwingine. Hili litakuwa kama tulivyotangulia kusema, hata kama hatuna andiko la kuunga mkono operesheni Istish-had, ingawa kwa hakika tuna dalili (maandiko) ya moja kwa moja.

Na mwenye kuruhusu mauaji ya Muislam, kwa ajili ya manufaa ya Waislam (wote) kwa ujumla, basi hawezi kukwepa kuruhusu mtu kujiua mwenyewe kwa ajili ya manufaa (maslahi) ya Waislam kwa ujumla. Na sababu pekee kwanini Fuqahā' walopita hawakulizungumza suala hili, ni kwa sababu mbinu na njia za kivita hubadilika-badilika mno.

Kwa kawaida Jeshi la Kiislam limekatazwa / haliruhusiwi kuwaua siyo tu Waislam, bali hata Dhimmī, pamoja na wazee, wanawake na watoto miongoni mwa Makuffār. Ikiwa Wafungwa wa Kiislam watatumiwa na Makuffār, hairuhusiwi kuwafyatulia wao silaha ila kwa dharura maalum. Kuhusu suala la wanawake na watoto wa Makuffar, hawa, wanaweza kufyatuliwa silaha kwa ajili ya kurahisisha hali ya mapigano (vita) hata kama si dharura maalum, kwani vita huenda ikahitaji kufanya hivyo, lakini kusudio lisiwe kuwaua wasopigana. Na Mtume wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), alipoulizwa kuhusu kuuliwa wanawake na watoto [Dharāriyy] wa Mushrikin wakati wa uvamizi wa usiku alisema : “Ni katika wao”. Na katika riwaya nyingine kama hii, imeripotiwa kuwa alijibu kwa kusema, “Nao ni katika baba zao.”76

75 Rejea katika Tafsīr yake (10/183).

76 Rejea katika “Fat'h Al-Bārī” (6/146), na “Al-Minhāj Sharh Sahīh Muslim Ibn Al-Hajjāj” (12/49), “Sunan Ibn Mājah” (2/967), “Sunan Abī Dāwūd” (3/56), “Musnad Ahmad” (4/38), Al-Bayhaqī (9/78), Ibn Abī Shaybah (12/388), At-Tabarānī katika “Al-Kabīr” (8/102), Al-Baghawī katika “Sharh As-Sunnah” (10/50), Al-Humaydī (2/343, # 781), na At-Tahāwī katika “Ma'ānī Al-Āthār” (3/221), na “Jāmi' Al-Usūl” ya Ibn Al-Athīr (2/733), na Ibn al-'Arabī katika 'Āridhat al-Ahwathī (7/65).

Kuhusu suala la (kuwaua) Waislam, hawa, inaruhusiwa kuwafyatulia Silaha ikiwa tu kuacha kufanya hivyo kutapelekea madhara makubwa, mathalani Waislam kuuawa wengi kuliko wale walotumiwa kama ngao, au kupelekea Waislam kushindwa na ardhi yao kuchukuliwa. Katika hali kama hii, Waislam watakao uawa, watafufuliwa kulingana na niyyah zao.

Jumhur ya 'Ulamā' inaonelea kwamba ni wajib kuwashambulia maadui inapobidi, hata kama itapelekea wale walotumiwa kama ngao kuuawa.[77] Imām Ash-Sharbīnī katika Mughnī Al-Muhtāj ametoa masharti mawili yanayotakiwa kutimizwa :

1. Kwamba Mujahidīn wajaribu kwa kila njia kukwepesha silaha zao wasiwapige wale walotumiwa kama ngao.

2. Kwamba wasikusudie kuwaua watu walotumiwa kama ngao.

Na pia Ibn Qāsim anasema, "Amesema katika "Al-Insāf": Wakimtumia Muislam kama ngao, basi hairuhusiwi kumpiga silaha - isipokuwa pakihofiwa (kwamba itakuwa ni hatari kubwa endapo kāfir hatapigwa), hapo ni ruhusa (inafaa) kuwapiga wao, hali ya kuwakusudia Makuffār. Na hakuna hoja dhidi ya hili (yaani haipingiki kufaa kwake)." 78

Shaykh Al-Islām Ibn Taymiyyah (RahimahuLlaah) anasema, "Na wanachuoni wamekubaliana kuwa, majeshi ya Makuffār yakijikinga yenyewe kwa kuwatumia wafungwa wa Kiislam walio pamoja nao, na inahofiwa hatari kwa Waislam (wengine walobakia) endapo Makuffār hawatapigwa - basi ni ruhusa kuwapiga Makuffar hata kama itapelekea Waislam walotumiwa kama ngao kufa." 79

Ibn Taymiyyah anasema , "Makuffār wakiwatumia Waislam kama ngao, na Makuffār hawawezi kuondolewa isipokuwa kwa kuwaua (Waislam), basi (Jeshi la Waislam linaweza kuwapiga Waislam hao walotumika kama ngao), kwa kuwa maumivu na mateso yanaweza kumfika mtu duniani ambapo hastahili kuyapata huko Aakhirah, na inahesabika ni bahati-mbaya kwake (ambapo huenda akalipwa ujira). Baadhi ya watu wameelezea hili kwa kusema, : "Muuaji (anakuwa) ni Mujāhid na alouawa (anakuwa) ni Shahīd."80

Wengi katika Hanafī na Mālikī pamoja na Imām Sufyān Ath-Thawrī, wameruhusu kushambulia pindi maadui wanapowatumia Waislam kama ngao, iwe ama isiwe kutowashambulia kutapelekea madhara au kushindwa, wakitoa hoja kwamba, la si hivyo Jihād haitatokea (kufanyika).[81] Udhaifu wa msimamo au rai hii uko wazi, kwa kuwa utukufu wa uhai wa Muislam ni mkubwa kuliko kuruhusu kutolewa uhai wake pasipo dalili zilizo bayana, na zaidi si kwamba kila sehemu hutumia ngao hii, na hivyo haifanyi Jihād kutopiganwa.

77 Rejea katika Fat'h Al-Qadīr ya Ash-Shawkānī (5/447), Mughnī Al-Muhtāj (4/244), Hāshiyat Ad-Dusūqī (2/178), na Al-Mughnī ya Ibn Qudāmah (10/505).

78 Rejea katika "Al-Hāshiyah 'Alā Ar-Rawdh" (4/271).

79 Rejea katika "Majmū' Al-Fatāwā" (28/537-546, 20/52).

80 Rejea kstika "Majmū' Al-Fatāwā" (10/376).

81 Rejea katika Fat'h Al-Qadīr (5/448), Ahkām Al-Qur'ān ya Al-Jassās (5/273) na Minah Al-Jalīl (3/151).

Katika suala la wanawake, watoto na wazee (vikongwe) wa Kikuffār kutumiwa kama ngao, Ahnāf, Shawāfi' na Hanābilah wengi wameruhusu kuwashambulia hata kama hakuna dharura maalum, madamu kuna haja hiyo.[82] Mālikiyyah wametofautiana nao, licha ya kwamba wanaruhusu kuwashambulia makuffār hata kama watawatumia Waislam kama ngao, hata bila dharura, na ikapelekea kuuawa kwa Waislam walotumika kama ngao (kinga) – na hii ni tofauti ya ajabu; lakini kwa ajili ya ufupisho hatutataja sababu zao.83

Rai ya Wanachuoni kuhusu mtu mwenye kusaidia kuua.

Kujitosa katika safu za maadui bila matarajio ya kutoka au kunusurika ni njia kubwa zaidi ambayo Mujāhid huchangia kujiua mwenyewe, na kuchangia (kusaidia) kifo cha mtu ni sawa na kujiua mwenyewe, kama ambavyo mtu kwa makusudi kabisa, lakini si kwa njia ya moja kwa moja amesababisha kifo cha mtu fulani, ni kama mtu aliyemuua moja kwa moja (kwa mkono wake). Jumhur ya 'Ulamā' miongoni mwa Mālikiyyah, Shāfi'iyyah, na Hanābilah, wamemhukumu mwenye kumuua mtu kwa njia isiyo ya moja kwa moja naye kuuawa pia kama ilivyo katika suala la kuua kwa mkono wako.

Miongoni mwa dalili za msingi juu ya jambo hili ni ile aliyoisimulia Al-Bukharī kwamba aliuawa kijana, 'Umar akasema, "Lau watu wote wa San'ā' (Yemen wangekuwa) wameshiriki (katika mauaji haya), kwa hakika ningewaua wote kwa ajili yake." Kwa busara, katika hali kama hii, wangeuawa ili kulipa kisasi, mauaji yangeongezeka, kwani wauaji wangetumia chinja-chinja mmoja au wawili tu bila uoga wa kunyongwa kwa ajili ya kosa hilo. Fidia ya fedha isingewakhofisha wauaji wote, hasa matajiri.84

Hivyo, ni vema (inafaa) kunyongwa / kuuawa washiriki wote, na muktadha huo huo Qur'an inamuelezea mtu mwenye kumuua mtu mmoja kuwa ni kama mtu alowaua watu / wanadamu wote.

Kwa hiyo, kama mtu anayeshiriki kujiua mwenyewe kwa kujitosa ndani ya maadui anasifiwa (anatukuzwa) kwa sababu ya Ikhlasw yake ya kulinyanyua juu neno la Allāh - basi sifa hii pia inatumika pasipokuangalia silaha na namna anavyojitoa uhai wake. Tayari tumekwishataja amali (vitendo) za maswahabah katika Dalili ya # 12 na # 13, na hakuna kemeo (katazo) lililonukuliwa kutoka kwa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) kuhusu kitendo hicho.

Hivyo, kama inaruhusiwa kujitolea kuuawa na maadui ikiwa ni kwa ajili ya Maslahah ya Waislam, basi kujiua mwenyewe kwa lengo lile lile pia inaruhusiwa – hasa pale ambapo haiwezekani kuwatia dharbah (hasara) makuffār ila kwa njia hizi za operesheni Istish-had; na katika hali kama hiyo Mujāhid anavuliwa (hahusishwi) katika Nusuws za ujumla zinazokataza kujiua.

82 Rejea katika As-Siyar Al-Kabīr (4/1554), Mughnī Al-Muhtāj (4/224) na Al-Mughnī (10/504).

83 Rejea katika Ash-Sharh Al-Kabīr ya Dardīr (2/178) na Minah Al-Jalīl (3/150).

84 Rejea katika As-Sayl al-Jarrār ya Ash-Shawkānī (4/397), Tafsīr Al-Qurtubī (2/251), Majmū Al-Fatāwā ya Ibn Taymiyyah (20/382), Al-Bahr Ar-Rā'iq (8/354), As-San'ānī katika Subul As-Salām (3/493), na As-Sam'ānī katika Qawāti' Al-Adillah (2/243).

Maana ya Shahīd.

Imām An-Nawawī ameeleze sababu saba kwa nini mwenye kuuawa huitwa "Shahīd" 85:

(1) Kwa sababu Allāh na Mtume wake wameshuhudia (Shahādah) kuingia kwake Jannah.

(2) Kwa sababu yuko hai mbele ya Rabb wake.

(3) Kwa sababu Malaika wa Rahmah anashuhudia (Shahādah) kutolewa kwa nafsi yake.

(4) Kwa sababu atakuwa miongoni mwa wale wataoshuhudilia (Shahādah) juu ya nyumati siku ya kufufuliwa (Qiyamah).

(5) Kwa sababu Iman yake na mwisho wake mwema umeshuhudiwa (Shahādah) dhahiri.

(6) Kwa sababu anashahidi (Shahādah) wa kifo chake, naye ni damu yake.

(7) Kwa sababu Nafsi yake hushuhudia (Shahādah) Jannah maramoja (haraka).

Ibn Hajar ametaja mambo kumi na nne (14) yanayoweza kumuwezesha mtu kupata Shahādah, baadhi ya hayo moja kwa moja yanahusiana na kuuawa katika njia ya Allāh na mengine hayahusiani.86

Na Fuqahā' wametoa maana yake ya Kishari'ah kama ifuatavyo :

Kwa mujibu wa Wafuasi wa Madh-hab ya Hanafī :

Kutoka kwa mwandishi wa Hāshiyah Ibn 'Ābidīn (anasema) : "… ni yule ambaye ameuawa na Mushrikin, au amekutwa kauawa vitani na ana alama za majeraha ambayo aidha yanaonekana ama hayaonekani kama vile kutoka damu inayoonekana kwa macho, au mfano wake."87

Na pia Az-Zayla'ī anasema : "… yeyote mwenye kuuawa akipigana na wanajeshi, madhalimu au majambazi (vibaka, wezi) madam kwamba (kifo chake) kwa namna fulani kinahusiana na maadui, iwe ni moja kwa moja ama kinyume chake, basi ni Shahīd. Na yeyote ambaye kifo chake hakihusiani na maadui, si Shahīd."88

Kwa mujibu wa Wafuasi wa Madh-hab ya Mālikī:

Ad-Dardīr amesema, katika Ash-Sharh Al-Kabīr: "… ni yule tu ambaye ameuawa na wanajeshi (wapiganaji), hata kama : ameuawa katika ardhi ya Waislām na wapiganaji ambao wamewavamia Waislam, au hakupigana kwa sababu hakujua (kwamba kuna mapigano/vita), au alikuwa amelala, au ameuawa na Muislam ambaye alimdhania kuwa ni kāfir, au alikanyagwa na farasi akafa, au alijiua mwenyewe kwa mshale wake au upanga wake kwa bahati mbaya, au ameanguka juu ya jengo au ametumbukia kisimani wakati wa mapigano."89

85 Rejea katika Sharh Sahīh Muslim (1/515) na Al-Majmū' (1/277).

86 Rejea katika Fat'h Al-Bārī (6/43).

87 Rejea katika Hāshiyah Ibn 'Ābidīn (2/268), na Al-'Ināyah mwishoni mwa Fat'h Al-Qadīr (2/142).

88 Rejea katika Tabyīn Al-Haqā'iq (1/247), na Al-Bahr Ar-Rā'iq (2/211).Tanbihi ya Mfasiri: Ahnāf pekee ndio wanaoshikilia rai hii, kama itakavyoelezwa hivi punde.

89 Rejea katika Ash-Sharh Al-Kabīr (1/425).

Kwa mujibu wa Wafuasi wa Madh-hab ya Shāfi'ī :

Ibn Hajar amesema ni: "… mtu mwenye kuuawa akipigana kwa dhati (ikhlasw) na Makuffār, akikabiliana nao wala hawapi mgongo."90

Na katika Mughnī Al-Muhtāj anasema: "… ni mwenye kuuawa akipigana na Makuffār, akiwakabili na wala hawapi mgongo, ili kwamba Kalimah (neno) ya Allāh iwe juu, na neno la wale Makuffar liwe chini, pasipo kutaka ujira wowote wa dunia hii."91

Kwa mujibu wa Madh-hab ya Hanbalī :

Kutoka katika 'Kishāf al-Qinā': "… Shahid ni yule mwenye kuuawa kutokana na kupigana na Makuffār wakati wa mapigano."92

Na Ibn Qudāmah anasema: "… Silaha ya Shahīd ikimrejelea na ikamuua (akijipiga mwenyewe kwa silaha yake ila kwa bahati mbaya), basi yeye ni kama mtu aliyeuawa na mikono ya adui. Na Al-Qādhī ('Iyādh) anasema : Ataoshwa na ataswaliwa kwa sababu hakufa kwa mikono ya Makuffār.

Huwa hivi vile vile kwa mtu alokufa nje ya uwanja wa vita, na yanayotilia nguvu jambo hili ni hadithi aliyosimulia Abū Dāwūd [93] kutoka kwa Maswahabah wa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) ambaye amesema: "Tuliushambulia mji wa (kabila la) Juhaynah, na mtu mmoja miongoni mwa Waislam alikuwa anamkimbiza mmoja wao na akampiga, hapo (kwa bahati mbaya) akajipiga mwenyewe kwa upanga wake. Hivyo, Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akasema : 'Ndugu yenu Enyi Waislam!' Watu wakamkimbilia (kwenda kumuona) na wakakuta amefariki. Mjumbe wa Allāh (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) akamkafini kwa nguo yake (ile ile alofia nayo) yenye damu na akamswalia. Watu wakauliza : 'Ewe Mjumbe wa Allāh! Yeye ni Shahīd?' Akajibu (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam) : 'Ndiyo, nami ni shahid juu yake (katika hilo).'94

Baadhi ya watu wanaweza kuwa na mashaka kuhusu operesheni Istish-had kwa sababu Mujāhid anajiua mwenyewe. Ili kuondoa utata huu, twaweza kujikumbusha wenyewe kwamba kwa kawaida Sharī'ah hutoa hukm tofauti kuhusu matendo mawili yanayoonekana kufanana kwa nje (dhahiri), lakini yanatofautiana niyyah zao. Kwa mfano:

• Ni halali (ruhusa) kumuoa mwanamke alopewa talaka, lakini ni haramu kufanya hivyo (kumuoa) kwa niyyah ya dhati ya kumfanya awe halali kwa mume wake wa mwanzo.

• Inaruhusiwa (ni halali) kulipa / kurejesha zaidi ya kiasi ulichokopa, lakini ni haramu ikiwa ziada hiyo imeshurutishwa kwenye mkataba, na (inakuwa ziada hiyo) ni Ribā.

90 Rejea katika Fat'h Al-Bārī (6/129).

91 Rejea katika Mughnī Al-Muhtāj (1/350).

92 Rejea Kashf al-Qinā' (2/113).

93 Rejea katika Sunan Abī Dāwūd (2539).

94 Rejea katika Al-Mughnī, kwenye Kitāb al-Janā'iz (2/206).

• Mwenye kupigana Jihād ili kulinyanyua juu Neno la Allāh ni Mujāhid, lakini mwenye kupigana kishujaa kwa lengo la kujionyesha (Riyaa') ni katika watu wa mwanzo watakaoingizwa katika Jahannam.

• Kujipiga silaha mwenyewe kwa bahati mbaya kunamfanya mtu ni Shahīd (kwa mujibu wa Jumhur) lakini kujiua mwenyewe kwa makusudi ili kuondokana na maumivu ya majeraha kunamfanya mtu astahiki (kuingia) Jahannam. Mifano hii yote - inaegemea katika Hadīth, "Malipo (Ujira) ya amali (vitendo) hutegemea Niyyah…"95 inatilia nguvu usemi kwamba hukm kuhusu Shahīd haiwi tofauti / kubadilika kutokana na nani muuaji, madamu Niyyah ni khalisw (safi). Hivyo, mwenye niyyah mbaya na akauawa na adui, anastahiki moto (wa Jahannam), kama ambavyo angejiua kutokana na maumivu na dhiki (huzuni). Na yule ambaye atakuwa na Niyyah khalisw ataingia Jannah, awe ameuawa na adui ama kajiua mwenyewe kwa bahati mbaya. Na mwenye kusaidia katika kujiua mwenyewe kwa ajili ya manufaa ya Dīn atakuwa katika Jannah, kama vile Kijana, InShā'Allāh.

Maana ya Kujiua.

Al-Intihār (kujiua) katika lugha ya kiarabu hutumika kama "mtu alijiua"- maana yake alijiua mwenyewe. Rejea katika Lisān al-'Arab na Tāj al-'Urūs, نحر "Nahr".96

Lakini Fuqahā' (wanachuoni) hawakuitumia tafsiri / maana hii.

Baadhi wakasema, "Mtu kujiua mwenyewe kwa kutumia njia yoyote ile."

Wengine wakasema, "Kwamba mtu kujiua mwenyewe kutokana na hasira au huzuni aliyonayo."97

Wengine wakasema, "Ni mtu kuitupa nafsi yake mwenyewe katika maangamivu kutokana na madhara ya kidunia yalompata yeye."98

Allāh anasema,

"...wala msijiue nafsi zenu; hakika Allāh ni Mwenye kuwahurumieni. Na atakayefanya hivi kwa uadui na dhuluma, basi kwa yakini huyo Tutamwingiza Motoni; na hayo ni rahisi kwa Allāh."99

Imām al-Qurtubī (RahimahuLlaah) ameielezea Ayah hii kwamba "Na Wanachuoni wako katika Ijmā' (wamekubaliana) kuwa kinachokusudiwa katika Ayah hii ni katazo la watu (Waislam) kuuwana.

95 Imesimuliwa katika Al-Bukhārī (1), na imesahīhishwa na al-Albānī katika Sahīh At-Targhīb (10, 1330).

96 Pia rejea katika al-Qāmūs al-Muhīt (616)

97 Hii inajumuisha huzuni, njaa, kiu, maumivu n.k…

98 Kama ilivyo katika Hadīth, "Miongoni mwa wale watu wa kabla yenu, kulikuwa na mtu mwenye jeraha (kidonda), na alikuwa katika maumivu makali, basi akachukua kisu na kuikata mikono yake, na damu haikuacha kutoka mpaka alipofariki. Allāh akasema, "Mja wangu amejiharakishia kifo chake, basi nimemharamishia Jannah." Rejea katika al-Bukhārī (3463), Muslim (116), Sahīh at-Targhīb (2456) ya al-Albānī, na pia as-Silsilah as-Sahīhah (462).

99 An-Nisā': 29-30

Na maana yake ya kilugha inamaanisha katazo la mtu kujiua mwenyewe kwa sababu ya matamanio yoyote ya kidunia, au kutafuta mali kwa namna ambayo anahatarisha kabisa maisha yake; na Ayah pia inakusudia maana ya ‘Msijiue wenyewe kwa sababu ya mateso (taabu) na ghadhabu (hasira)’- Hivyo yote haya yamekusudiwa na Ayah hii.”100

Kwa hiyo, inaweza kusemwa kuwa kujiua kulikokatazwa ni, “Mtu kuiua nafsi yake mwenyewe bila sababu yoyote sahihi ya Kiislam inayopatikana katika dalili/maandiko ya ki-Sharī’ah.”

Na mtu mwenyekujiua, kwa sababu yoyote (isiyo sahihi) miongoni mwa zilizotajwa - hakuna Ikhtilaf miongoni mwa Wanachuoni kwamba hayo ni madhambi makubwa - na mtu huyo anastahili kuadhibiwa katika moto.

Ndiyo! Uislām umekataza hata mambo yaliyo chini (madogo) ya kujiua kwenyewe - kama vile mtu kujiombea Du’ā ili afe kutokana na mtihani/janga lolote liliompata yeye… Kama inavyodhihirika katika Hadīth:

“Asitamani mmoja wenu mauti kutokana na dhara (au ugonjwa) lililomsibu. Lakini kama hana budi, basi aombe , ‘Ee Allāh! Nihuishe maadamu maisha yangu yatakuwa na kheri nami, na nifishe ikiwa kufa kwangu itakuwa kheri kwangu (kuliko kuishi kwangu).”101

Na katika riwaya iliyo kwenye Sahīh Ibn Hibbān kuna ziada ya maneno, “…kutokana na dhara (au ugonjwa) lililomsibu katika dunia hii.”102

Hivyo, kujiua hufanyika kutokana na mazonge / mateso au madhara yalomfika, mathalan masaibu/matatizo, maradhi makali, na mambo kama hayo; au hufanyika pasipo sababu yoyote ile, kama vile gemu (game), bila sababu zozote za kidunia, wala pasipo sababu yoyote halali (sahihi) ya Kiislam. Na hali zote mbili zimekatazwa na Sharī’ah, kama ilivyotajwa katika Qur’ān na Sunnah.

Maandiko yote haya yanayozuia kujiua yanahusuiana na kujiua mwenyewe kwa matakwa / sababu za kidunia kama vile maumivu au maradhi, kukosa Subira na hayahusiani na kuiweka juu Kalimah ya Allāh. Tumekwisha taja dalili zinazomruhusu Mujāhid kujitosa katika safu za maadui bila ngao, na dalili hizi zinamvua Mujāhid kutokana na maandiko ya jumla yanayohusu kujiua. Je, kuna yeyote anayeweza kusema kuwa mwenye kujia kwa ajiili ya kuinyanyua Kalimah ya Allāh- kuwadhuru na kuwatia hasara maadui, kuwatisha (kuwatia taharuki), hali ana Ikhlasw (niyyah safi) - je, twaweza kumnasibisha kwamba amejiua? Hiyo ni kashfa mbaya kabisa. Tunasema kuwa katazo la kujiua linahusiana na matokeo ya udhaifu au kukosa Īmān, lakini Mujāhid katika operesheni Istish-had anajitoa muhanga mwenyewe kutokana na Īmān yake thabiti. Kijana katika tukio la As-haab Al-Ukhdud lililozungumzwa katika Sūrah Al-Burūj alijiua kwa sababu kama hii, na kitendo chake kilikuwa chema (kilisifiwa). Hali kadhalika, Mtume (SwaLla Allaahu 'Alayhi wa Sallam) alitamani kuuawa katika njia ya Allāh si mara moja bali mara tatu [Hadīth ilikwisha tajwa mwanzoni mwa makala haya], na ilikuwa inafaa kwa sababu haikuwa kwa ajili ya madhara yalompata yeye, lakini ilichipuka kutokana na Īmān madhubuti. Kwa hiyo, baada ya kufahamika (kueleweka) katazo la kujiua, mtu anafikia hitimisho kuwa operesheni Istish-had zinaruhusiwa (zinafaa, ni halali) na ni nzuri zinapofanywa kwa ajili ya maslahah ya Dīn na Jihād katika njia ya Allāh.

100 Rejea katika Tafsīr al-Qurtubī (5/156)

101 Rejea katika al-Bukhārī (5671, 6351), Muslim (2680). Ibn Hazm ameisahīhisha katika al-Muhallā (5/167), na vile vile Ibn Hajar katika Fat’h al-Bārī (13/234), na kadhalika al-Albānī katika Sahīh al-Jāmi’ (7611, 7265).

102 Pia rejea katika al-Muhallā (5/165), ambapo Ibn Hazm amesema sanad yake ni Sahīh, na Sahīh an-Nasā’ī (1716), ambapo al-Albānī amesema ni Sahīh.

Fatwā ya Shaykh Muhammad Nāsir Ad-Dīn Al-Albānī

Shaykh (RahimahuLlaah) aliulizwa [103]:

“(Swali) kuhusu operesheni za kijeshi za zama hizi, kuna baadhi ya vikosi viitwavyo “Makomandoo” – na baada ya kutokea hili, maadui (Mayahudi) huwashambulia Waislam… Hivyo hawa mabrigedia wa kujitoa mhanga huvaa milipuko na kwenda katika vifaru au zana kama hizo za maadui na hivyo huuliwa… Nini hukm ya jambo hili, Je, linazingatiwa ni kujiua au ni jambo lingine tofauti?”

Shaykh akajibu :

“Huku si kujiua. Kwa sababu kujiua, ni pale ambapo mtu anajiua mwenyewe ili kuepukana na maisha magumu (tabu, madhara) anayoyapitia. Lakini kuhusu jambo hili unalouliza, huku si kujiua – Bali, hii ni Jihād katika njia ya Allāh…

Lakini kuna tanbihi inayotakiwa kuzingatiwa – hautakiwi kufanya kitendo cha aina hii peke yako, au wewe mwenyewe (kwa uamuzi wako tu binafsi). Bali, kinatakiwa kifanywe kwa amri ya kiongozi wa Jaysh (Mujāhidīn).

Hivyo, ikiwa kamanda hategemei uhai wa Fidā’ī (muhanga) huyu, na kamanda anaamini kuwa hata baada ya kumpoteza Mujāhid huyu, kuna maslahah makubwa kwa upande mwingine, yaani kuwaua mushrikīn na makuffār wengi – basi uamuzi uko juu ya kamanda, na ni lazima (Wājib) kumtii yeye. Na hii ni (Wājib) hata kama mtu huyo (aliyeamriwa) hataki kufanya operesheni hiyo, bado ni lazima kumtii yeye…”

Muulizaji anadakia:

“Kwa hiyo hakuna tatizo kufanya hivyo?”

Shaykh anajibu:

“Hapana, hakuna tatizo kufanya hivyo. Sisi (wanachuoni) hatusemi kuwa jambo hili ni “kujiua”. Na kujiua ni moja ya madhambi mabaya kabisa ambayo Uislam umeyakataza. Hakuna afanyaye hivyo, isipokuwa yule ambaye hamridhii Rabb wake, na anakanusha Qadar ya Allāh. *Wa na'udhu bi Allāh!*

Lakini huyu (Mujāhid), anatoka kwenda Jihad, kama ambavyo wengi katika As-Salaf As-Sālih, na miongoni mwa Maswahabah na wale walowafuatia - walivyokuwa wakitoka, wakijitosa katika maadui makuffār, aliwashambulia kwa upanga wake (akiwa peke yake), na walitumia upanga tu dhidi yao, mpaka walipouawa, wakiwa katika Subira na ridhaa, kwa sababu waliamini kuwa Jannah iko mbele yao.

Hivyo, ni tofauti gani iliyopo hapo! Baina ya mtu anayejiua mwenyewe katika njia ya Jihād, na anayejiua mwenyewe ili kujiepusha na matatizo ya kimaisha.

Lakini likifanywa kipumbavu (bila umakini) na kwauamuzi tu wa mtu binafsi, basi hili linaingia katika makemeo ya kujiangamiza. Lakini likifanyika kwa amri ya kiongozi wa Jaysh (la Mujāhidīn), mtu ajuaye hali halisi ya vita, na mahitaji yake, na maslahah yake, n.k. basi hili ni jambo linaloruhusiwa. Naam! Bali ni jambo jema / bora.”

103 Rejea katika mtiririko wa kanda ya Shaykh, “Silsilah Al-Hudā Wan-Nūr”, tepu # 134. Kuanzia dakika 23:24. Na inaweza kupakuliwa katika http://media.islamway.com/lessons/nasser/143-al-hodā_wa_al-noor/134.rm

Fatwā ya Shaykh Muhammad ibn Sālih Al-'Uthaymīn

Aliulizwa Shaykh (Rahimahullāh) [104]:

"Ewe Shaykh muadham! Huenda, (Allāh akuhifadhi) umekwishasikia kuhusu tukio lililotokea Jumatano… wakati Mayahudi zaidi ya ishirini (20) waliuawa katika mikono ya mmoja wa Mujāhidīn, na zaidi ya Mayahudi khamsini (50) walijeruhiwa. Na hili likifanywa na Mujāhid baada ya kuvaa milipuko, na akaingia katika moja ya sherehe za Mayahudi, na akalipuka na eneo hilo… Je, kitendo hiki kinazingatiwa kuwa ni kujiua, au ni Jihād?"

Shaykh akajibu:

"Kijana huyu anayevaa vitu hivi… anamuua nani wa kwanza? Anajiua mwenyewe…

Kwa hiyo hakuna shaka kwamba yeye ndiye aliyejisababishia kifo chake. Hivyo, jambo hili halifai (ni haram) katika hali kama hii, isipokuwa kama kuna manufaa (Maslahah) makubwa katika Uislām. (Hairuhusiwi) kuwaua tu watu wachache, au kuwajeruhi tu viongozi au makamanda wa Mayahudi. Lakini, kama kuna maslahah makubwa, na manufaa makubwa katika Uislām, basi hakika, (kitendo hicho) kinaruhusiwa.

Na Shaykh Al-Islām Ibn Taymiyyah amethibitisha hili, na ametoa mfano kupitia Kijana (wa As-haab Al-Ukhdud).

Kijana alikuwa ni Muumini, aliyekuwa (akiishi) katika taifa/nchi inayoongozwa na kiongozi mushrik, kāfir… [Kisha Shaykh akaendelea kuzungumzia hadithi ya As-haab Al-Ukhdud.

Hivyo Shaykh Al-Islām Ibn Taymiyyah anasema, "Hivyo Uislām ulinufaika sana na jambo hili (Kijana kujiua mwenyewe)." Na inajulikana vyema kwamba, Kijana alijisababishia mwenyewe kifo chake, hakuna shaka katika hili. Lakini kwa kujiua mwenyewe, maslahah makubwa yalipatikana… lakini kwa kuwaua tu Mayahudi kumi, ishirini, au thalathini – na kisha pengine mayahudi watarudi na kulipa kisasi, kwa kuua mamia!"

Hivyo kwa mukhtasari, linalodhihiri kutokana na mtazamo (rai) ya Shaykh, ni kwamba anaona kuwa aina hizi za operesheni zinahitaji kuchunguzwa kwa ufahamu wa hali ya juu, na kutafakari, na kuangalia matokeo yake na matunda ya operesheni hizi, kwa kuchagua manufaa makubwa zaidi, na kuachana na mambo yenye madhara makubwa. Hivyo Shaykh amefungamanisha hukm ya operesheni hizi pamoja na matokeo yao. Na kwamba kama kuna maslahah makubwa kwa Waislam na kuinyanyua juu bendera ya Tawhīd, basi inaruhusiwa (inafaa). La si hivyo, na badala yake, kama inapelekea katika madhara na uovu zaidi, basi hairuhusiwi (haifai). Na ni wazi kwamba ni juu ya mtaalamu wa Jihād – naye si mwingine ila kamanda wa Mujāhidīn – kuyachunguza mambo haya.

104 Rejea katika mfululizo wa kanda, "Al-Liqā' Ash-Shahrī", kanda # 20. Kuanzia dakika ya 5:16. Pia inaweza kupakuliwa kutoka katika tovuti ya Shaykh mwenyewe:

http://www.binothaimeen.com/sound/snd/a0015/a0015-22b.rm

Fatwā ya Shaykh Sulaymān Al-'Ulwān

Shaykh Sulaymān Al-'Ulwān (Fakallāhu Asrahu) aliwahi kuulizwa,

"Kwa Shaykh muadhamu Sulaymān Ibn Nāsir Al-'Ulwān (Hafidhahullāh Ta'ālā): Unafahamu yanayoendelea kwa sasa kwa (ndugu zetu) Wapelestina, katika dhulmah / unyama (uhalifu) ufanywao na Mayahudi na udhalilishaji wa Waarabu. Je, kuna katazo lolote katika Sharī'ah la (kufanya) operesheni Istish-had dhidi ya Mayahudi?"

Shaykh akajibu:

BismiLlāhir-Rahmānir-Rahiym…

Wavamizi Mayahudi ndiyo wenye kasoro zote za aibu na walokusanya mabaya na maovu yote, na ndiyo maadui wa Allāh walio wabaya zaidi dhidi ya Uislām na watu wake. Anasema Allāh Ta'aalaa :

"Hakika utawakuta walio maadui zaidi kuliko watu (wengine) kwa Waumini (Waislam) ni Mayahudi na Mushrikūn." 105

Na Allāh amewajibisha kupambana dhidi yao na kupigana Jihād dhidi yao ili Kalimah ya Allāh iwe juu, na neno la Makuffar liwe chini. Hata hivyo yote haya hayafanyiki wakati wanapokuwa ndani ya nchi zao na hawavunji mikataba na ahadi zao na hawapori mali za Waislam na kuchukua nchi zao. Allāh Ta'ālā anasema :

"Piganeni na wale wasiomwamini Allāh wala Siku ya mwisho wala hawaharimishi Alivyoviharimisha Allāh na Mtume Wake, wala hawashiki Dīn ya haki ((Uislām) miongoni mwa wale waliopewa Kitabu (Mayahudi na Wakristo) mpaka watoe Jizyah (kodi) kwa mikono yao wenyewe hali wakitii na wakubali kwamba wako chini ya utawala."106

Lakini pale maadui wa Allāh wanapoweka panga zao kwenye makoo ya Waislam na kuwatisha (kuwaogofya) watoto wao na wazee wao, na kuchukua miji yao, na kuvunja heshima yao - hapo ni wajib kwa watu wote wenye uwezo kupigana nao na kumwaga damu yao na kupigana Jihād yenye kuendelea dhidi yao mpaka Palestina yote itakapokombolewa pamoja na nchi zote za Waislam. Na hairuhusiwi katika Sharī'ah kuwaachia Mayahudi ardhi yoyote ya Waislam, au kufanya nao mkataba wa amani kwa sababu wao ni watu wa hadaa na uongo na ni watu wavunjao mikataba.

Na naona kwamba kwa sasa, ambapo Waislam hawawezi kupigana (kiukamilifu) na Mayahudi na kuwaangamiza na kuwatoa katika mji mtukufu, kwamba tiba bora na dawa kubwa tunayotakiwa kuitumia kwa ndugu wa manyani na manguruwe (Mayahudi) ni kufanya hizi operesheni Istish-had, na tuzitangulize nafsi zetu kama mhanga wa kuhamasisha Īmān, na kwa malengo mazuri, kama vile kuingiza uoga katika nyoyo za wale walokufuru na kuwatia madhara katika miili yao na hasara katika mali zao.

105 Al-Mā'idah: 82

106 At-Tawbah: 29

Na dalili zinazoruhusu operesheni Istish-had, ziko nyingi na nimezitaja mahali fulani takribani dalili kumi (10), na nimeorodhesha matunda yao, na manufaa ya kuzitekeleza (operesheni hizi). Allāh Ta'ālā anasema: “Na yuko miongoni mwa watu auzaye nafsi yake kwa kutaka radhi ya Allāh; na Allāh ni Mpole kwa waja (wake).”107

Na katika Hadithi za maswahabah na Ma-Imām wa Tābi'īn, kuhusiana na maana ya Ayah hii, kuna dalili zenye nguvu kuhusu mtu mwenye kujiuza kwa Allāh na kujitosa ndani ya safu za maadui bila uoga, bila kurudi nyuma, hata kama ana hakika kwamba watamuua, kwamba yeye ni Muhsin (mukhlisw katika kujitoa kwake) katika hilo, na kwamba atapata ujira kutoka kwa Rabb wake pamoja na wenye Subira na Shuhadā'.

Na katika “Sahīh Muslim”, #3,005 kutoka katika njia ya Hammād Ibn Salamah, “Thabit Al-Banānī ametuhadithia kutoka kwa Abdur-Rahmān Ibn Abī Laylā kutoka kwa Suhayb kutoka kwa Mtume (SwallaLlaahu 'Alayhi wa Sallam), katika tukio la Mfalme, Mchawi, Mtawa, na Kijana. Mpaka mwisho wa Hadīth.

Na katika hadithi hiyo, Muwahhid - Kijana alimueleza Mfalme kāfir, ““Hautaweza kuniua mpaka utakapofanya nisemayo!” [Mfalme] akasema, “Ni nini hicho?” Akajibu, “[Unatakiwa] wakusanye watu wote katika uwanja mmoja na unifunge katika (shina la) mti. Kisha chukua mshale katika ala yangu (ya mshale), na uweke katikati ya upinde, na useme, ‘Kwa jina la Allāh, Rabb wa kijana,’ kisha nirushie [mshale]. Ukifanya hivyo, uta[weza]niua.”Basi [mfalme] akawakusanya watu wote katika uwanja mmoja na akamfunga (kijana) katika (shina la) mti. Kisha akachukua mshale kutoka kwenye ala yake (kijana), akauweka mshale katikati ya upinde, akasema, “Kwa jina la Allāh, Rabb wa Kijana ,” na akaurusha mshale. Mshale ukampiga katika paji lake la uso. [Kijana] akauweka mkono wake katika paji lake la uso na kisha akafariki. Hivyo watu wakasema, “Tumemwamini Rabb wa kijana! Tumemwamini Rabb wa kijana! Tumemwamini Rabb wa kijana!” Kisha mfalme akaambiwa, “Unaona ulichokihofia? Wallāh! Kimetokea ulichokiogopa! Watu wamemwamini [Rabb wa kijana].”

Hivyo [mfalme] akaamrisha [yachimbwe] mahandaki katika njia-panda zote za barabara. Yalipokwisha kuchimbwa, yakawashwa moto na [mfalme] akasema, “Yeyote ambaye hataikana (hataikufuru) Dīn yake, basi mvurumisheni humo [motoni], au waambieni wajirushe wenyewe humo (motoni).” Hivyo hivi ndivyo ilivyotokea, mpaka mwanamke alipokuja amebeba mtoto, na akasita (akahofu) kujirusha motoni, mtoto akamwambia mamaye “Ewe mama (yangu)! Kuwa na subira, kwani uko katika Haqq!””108

Kwa hiyo katika hili, kuna dalili juu ya usahihi wa operesheni Istish-had ambazo Mujāhidūn katika njia ya Allāh huzifanya; wale wapiganao vita dhidi ya Mayahudi na Wakristo na wale wafanyao ufisadi katika ardh. Hii ni kwa sababu, Kijana alimuonyesha Mfalme mbinu ya kumuua yeye, baada ya Mfalme kushindwa kufanya hivyo, baada ya kujaribu na kushindwa na kutaka msaada na usaidizi wa wanajeshi. Hivyo kitendo cha Kijana kinaonyesha kuwa alisababisha kujiua nafsi yake, na alishiriki kujiua mwenyewe. Na kinachothibitisha kuhusika kwa kitendo cha Kijana na operesheni Istish-had, ni kitu ambacho kiko wazi na chafahamika – kwani hakika, kusababisha kifo cha nafsi kwa namna isiyo ya moja kwa moja, inabeba hukm ile ile (kama) ya kuiua nafsi (kwa mkono wako, yaani) moja kwa moja.

107 Al-Baqarah : 207

108 Imenukuliwa na Muslim katika Kitabu cha Uchaji-Allah na Yenye Kulainisha Nyoyo (130), na hii ni lafdh yake. Pia imenukuliwa na Ahmad (6/17), Al-Tirmidhī katika kitabu cha Tafsir (Ufafanuzi) #340, na An-Nasā'ī, pia katika Kitabu cha Tafsir, kama inavyoonekana katika Tuhfat Al-Ashrāf (4/199). Kwa Hadīth kamili, na ufafanuzi wake, rejea katika kitabu cha At-Tibyān Publications kiitwacho, “The People of the Ditch”.

Na kusudio la vitendo hivi viwili (cha Kijana, na operesheni Istish-had) ni kuifanya Haqq ishinde na kuiunga mkono, na kuwatia madhara Mayahudi na Wakristo na mushrikīn na washirika wao, na kuwadhoofisha (kuvunja nguvu yao) na kuwatia uoga / wasiwasi katika nafsi zao.

Na manufaa (Maslahah) yanataka kwamba Mujāhidīn wawatoe muhanga watu wao, mmoja ama zaidi ili kuwatia madhara Makuffar na kuwatisha na kuwavunja nguvu yao. Allāh Ta'ālā anasema :

"Basi waandalieni (wawekeeni tayari) nguvu (silaha) mziwezao, na mafarasi yaliyofungwa (kufuga) tayari tayari (mipakani) [109] - ili kwazo muogopeshe [110] maadui wa Allāh na maadui zenu ." 111

109 Shaykh 'Abdur-Rahmān As-Sa'dī (RahimahuLlaah) anasema katika Tafsīr ya Ayah hii : Hii inamaanisha kila kitu uwezacho kukiandaa (kukitayarisha), kuanzia nguvu ya kiakili hadi nguvu ya kimwili; na aina zote za silaha zitakazosaidia kukabiliana nao; na hili linahusisha fani za aina mbalimbali za kutengeneza/kutumia silaha na Ulinzi; bunduki na risasi, ndege, vyombo vya usafiri vya nchi-kavu na majini, vifaru, mahandaki, na mifumo ya ulinzi; Ushauri na Siasa zenye kukabiliana na njama (mikakati, mipango) mbaya za maadui na kuwasaidia Waislam kusonga mbele; kuhamasisha kulenga-shabaha, ushujaa na subira (uvumilivu), na kufundisha *planning skills* na *organizational skills…* Na kama haya hayawezi kutimizwa ila kwa kujifunza mbinu (maarifa) hizi, basi inakuwa lazima kujifunza mbinu hizi - (kwani moja ya Usūl Al-Fiqh inasema) "Chochote kilicho lazima ili kutimiza Wājib, nacho pia ni Wājib". Rejea katika Taysīr Al-Karīm Ar-Rahmān (285-286)

110 Shaykh 'Abdullāh 'Azzām (RahimahuLlaah) aliwahi kusema katika Khutbah, "Na sisi ni Irhābiyyun (magaidi), na Irhāb (Ugaidi) ni Farīdhah (Wājib) kwa mujibu wa Kitāb na Sunnah - na washuhudie mashariki na magharibi kwamba sisi ni magaidi, "Basi waandalieni (wawekeeni tayari) nguvu (silaha) mziwezao , na mafarasi yaliyofungwa (kufuga) tayari tayari (mipakani) - ili kwazo muogopeshe maadui wa Allāh na maadui zenu" - Hivyo ugaidi (Irhāb) ni wajib (Farīdhah) katika Dīn ya Allāh." Na yeyote yule ambaye atakataa kuiamini Fardh, ni kāfir kwa mujibu wa Ijmā'. Shaykh 'Abdul-Qādir Ibn 'Abdul-'Azīz (FakaLlāhu Asrahu) amesema katika Bayān yake ya mwisho kabla hajafungwa Jela, iitwayo "Hāthā Bayānun Lin-Nās: Al-Irhābu Min Al-Islām Wa Man Ankara Thālika Faqad Kafar" uk. 3: "Kwanza kabisa: Ugaidi ni katika Uislām, na mwenye kukanusha hilo amekufuru. Na hili ni kutokana na kauli yake Ta'ālā : " "Basi waandalieni (wawekeeni tayari) nguvu (silaha), mziwezao na mafarasi yaliyofungwa (kufuga) tayari tayari (mipakani) - ili kwazo muogopeshe maadui wa Allāh na maadui zenu" [Al-Anfāl]. Kwa hiyo kumwogopesha (tisha) kāfir ni wajib wa Kishari'ah kwa dalili ya wazi ya Āyah hii, na atakayekanusha hilo, basi amekufuru, kutokana na kauli yake Ta'ālā : "...na hawazikatai Āyāt Zetu isipokuwa madhalimu (wa nafsi zao)." [Al-'Ankabūt : 49]. Na Juhd (iliyotajwa kwa kiarabu katika Āyah) ni ukanushaji na kuzua uongo kwa ulimi. Na amesema Ta'ālā : "Na nani dhalimu mkubwa kuliko yule anayemzushia uwongo Allāh, au anayekadhibisha Haqq inapomjia? Je, si katika Jahannam yatakuwa makazi ya makafiri?" [Al-'Ankabūt : 68]. Hivyo, mwenye kusema kwamba Uislām uko mbali na ugaidi , au akataka kutofautisha mawili haya, basi amekufuru. Kwa hiyo, Ugaidi ni katika Uislām. Na kwa hili, unajua kwamba wale wanaosema kuwa wanataka kupiga vita / kupambana na Ugaidi, wanataka tu kupambana / kuupiga vita Uislām wenyewe. Na kwamba vita dhidi ya Ugaidi ni vita dhidi ya Uislām - na wanawaficha ukweli wale tu walio wajinga."

111 Al-Anfāl: 60

Na Jumhur ya Ahl Al-'Ilm wameruhusu Muislam kuzamia / kujitosa mwenyewe katika safu za Makuffar, hata kama ana hakika kwamba watamuua. Na dalili juu ya hili ni nyingi.

Na 'Ulamaa' wengi wameruhusu kuwaua wafungwa (mateka) wa Kiislam endapo maadui - Makuffar watawatumia wao kama ngao, na ikiwa uovu na madhara ya Makuffar hayawezi kuzuiwa Ila kwa kuwaua Wafungwa wa Kiislam - basi muuaji ni Mujāhid na anapata ujira, na alouawa (mfungwa alotumiwa kama ngao) ni Shahīd. Na Allāh ndiye Mjuzi zaidi.

Ndugu yenu, Sulaymān Ibn Nāsir Al-‘Ulwān

Buraydah, Al-Qasīm

10/07/1421

Mukhtasari.

Kutokana na uchunguzi huu, tumefikia hitimisho kuwa Operesheni Istish-jad zinaruhusiwa (halali, zinafaa), na kwa hakika Mujāhid anayeuawa katika operesheni hizi ni bora kuliko anaeuawa akipigana kwenye safu, kwani hizi ni daraja hata miongoni mwa Shuhadā', kulingana na mchango wao, vitendo, juhudi na hatari waliyokhiyari. Na hili liko wazi – Au nini maana ya kiongozi wa Shuhadā kuwa ni Hamzah (RadhiyaLlaahu 'Anhu) na pamoja naye, mtu anayesimama mbele ya dhalimu, akamuamrisha kufanya kheri, na akamkataza kutokana na munkar – kisha dhalimu akamuua yeye; kwanini mtu huyo amefanywa ni bwana wa Shuhadā' pamoja na Hamzah? Sababu pekee ni kwamba, hana mtetezi yeyote zaidi ya Allāh – na amebeba taabu zote za khofu, na mateso, ambayo Mujāhidīn wengi huwa hawapitii. Kwa hiyo kila Mujāhid ana daraja yake, kulingana na namna alivyopambana na alivyouawa.

Kisha, tumeelezea namna ambavyo Operesheni Istish-had zinawagharimu kidogo Mujāhidīn na zinamadhara mno kwa maadui. Tumesikia, kama ambavyo wengi wenu mmesikia, Wanachuoni wengi wa zama hizi wameruhusu Operesheni hizi; takriban Fatāwā thalathini (30)[112] zimetolewa kuhusu jambo hili. Tumeelezea jinsi gani suala hili limetokana na suala la kujitosa ndani ya safu za maadui ukiwa na silaha mkononi; Suala ambalo ni zuri (linafaa) kwa Ijmā' ya Fuqahā'.

Kisha tukaenda mbali zaidi, tukasema kuwa tumependelea rai kwamba kitendo hicho kinafaa / kinaruhusiwa (Jā'iz) hata kama kusudio ni Shahādah tu, ingawa kwa hakika si jambo zuri (Afdhal) zaidi la kufanya. Hizi Operesheni Istish-had hazitakiwi kufanywa, isipokuwa mashart fulani yatimie :

1. Niyyah yake iwe ni Khālisw na safi - kwa ajili ya kulinyanyua juu Neno la Allāh, na kuinufaisha Jihād.

2. Mtu awe na hakika kiasi kikubwa kuwa haiwezekani kuwatia hasara na kuwadhuru maadui kwa kutumia njia nyingine yoyote ambayo Mujāhid anahakika, au anaamini, kwamba uhai wake utanusurika.

3. Mtu anahakika kwamba maadui watapata hasara, au wataogopa (watatishika), au Waislam watahamasika (watapata ushujaa).

4. Mtu anatakiwa kuwasiliana na wataalam wa mikakati ya kivita [makamanda wa Mujāhidīn, n.k], na hasa aonane na Amīr wa vita , vinginevyo anaweza kuharibu njama / mkakati ambao Mujāhidīn wameupanga, na kuwafanya maadui wajue uwepo wao.

112 Kwa kuwataja tu Wanachuoni wachache walitoa Fatāwā zinazounga mkono - moja kwa moja au njia isiyo ya moja kwa moja - ruhusa (kufaa) ya Operesheni Istish-had, ni : Imām Muhammad ibn Ibrāhīm Āl Ash-Shaykh, Imām Hamūd ibn 'Uqlā Ash-Shu'aybī, Shaykh Ibn Al-'Uthaymīn, Shaykh Al-Albānī, Shaykh Sulaymān Al-'Ulwān, Shaykh 'Alī Al-Khudhayr, Shaykh Nāsir Al-Fahd, Shaykh Hāmid Al-'Alī, Shaykh Abū Qatādah Al-Filastīnī, Shaykh Ayman Adh-Dhawāhirī, Shaykh Abū 'Umar As-Sayf, Shaykh 'Ajīl ibn Jāsim An-Nashmī, Shaykh Ahmad 'Abdul-Karīm Najīb, Shaykh Sulaymān ibn Munayyi'. Na pamoja nao ni *Sudanese Organization of Islāmic Fiqh, na Baraza la 'Ulamā la Filastīn.*

Shart la kwanza likikosekana, amali (tendo) inakuwa Bātil, lakini likitimizwa hali yakuwa baadhi ya mashart mengine hayakutimia, basi si jambo zuri, lakini wakati huo huo, hili halimaanishi kuwa Mujāhid huyo si Shahīd. Kadhalika tumekwisha kuelezea kuwa kusababisha kifo kwa namna isiyo ya moja kwa moja inabeba hukm sawa kama vile ku(ji)ua kwa mkono wako.

Hivyo mwenye kujitosa katika safu za maadui bila kuwa na ngao, hali ana hakika ya kifo, kwa hakika ni kama aliyefanya Operesheni Istish-had – na hivyo, (kwa hali zote mbili) anasababisha kabisa kifo chake mwenyewe, lakini ni halali (zinafaa) kwa sababu ya muktadha na Niyyah; kwa hivyo, hawazingatiwi kuwa wamejiua.

Pia tulibainisha kuwa (kwa mujibu wa Ijmā) "mkono wa muuaji" hauathiri juu ya Mujāhid kuzingatiwa kuwa ni Shahīd. Hili linaondoa shaka inayoibuka juu ya ukweli kwamba Mujāhid anajitoa uhai wake mwenyewe. Hivyo basi, operesheni hizo zaweza kuchukua yoyote kati ya hukm tano za ki-Sharia'ah (Wājib, Mubāh, Mandūb, Makrūh, au Harām [113]) kulingana na muktadha (mazingira) na Niyyah.

Mwisho, tumebainisha kuwa si mara zote kwamba haifai kujiua; bali hutegemeana na vichocheo / sababu zake. Hivyo, tunahitimisha kwamba anayejiua mwenyewe kwa sababu ya Īmān yake madhubuti na kwa ajili ya kumpenda Allāh na Mtume wake, na kwa ajili ya maslahah ya Dīn, kuliweka juu Neno la Tawhīd – basi amali hii inafaa .

Hitimisho.

Mwisho, tunasema kuwa mada hii inahitaji kufahamiwa kwa mapana. Hata hivyo, tunamshukuru Allāh kwa (kutujaalia) kukamilisha kazi hii. Ikiwa tumepatia, basi ni kutokana na Allāh, na ikiwa tumekosea, (ni kwa sababu) wanadamu wote ni wakosa (yaani hawajaepushwa na kukosea). Mwisho, tunakaribisha mrejesho na ushauri wa 'Ulamā' na Tullābul-'Ilm, kwani tunahitaji msaada huo. Na wamwogope Allāh katika kutuachia sisi jukumu lao.

Na Rahmah na Amani zimwendee Mjumbe wa Allāh, alopigana Jihād katika njia Allāh kikweli-kweli, hadi ilipomfikia Yaqin (alipofariki), na pia ziwaendee familia yake na Maswahabah wake na watakaowafuata wao kwa Ihsān (wema) mpaka siku ya Qiyāmah.

Na neno letu la mwisho, AlhamduliLlāhi Rabbil-'Aalamiyn!

113 Pia zinafahamika kama Hukm tano za Fiqh: Wājib, Mandūb, Mubāh, Makrūh, na Harām.